

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.6.2010
COM(2010)282 final

RAPORT AL COMISIEI

Raport privind politica în domeniul concurenței pe anul 2009

SEC(2010)666

RAPORT AL COMISIEI

Raport privind politica în domeniul concurenței pe anul 2009

Introducere

1. Prima secțiune a acestui raport oferă o prezentare generală a modului în care a continuat dezvoltarea și aplicarea instrumentelor politicii în domeniul concurenței, și anume normele privind ajutoarele de stat, normele antitrust și normele de control al concentrărilor economice. Cea de-a doua secțiune se axează asupra modului în care aceste instrumente și altele au fost utilizate în anumite sectoare. A treia secțiune oferă o prezentare generală a activităților legate de consumatori desfășurate anul trecut. Secțiunea a patra se concentrează asupra cooperării în cadrul Rețelei europene a concurenței (REC), precum și cu instanțele naționale, în timp ce secțiunea a cincea se referă la activitățile internaționale. În secțiunea a șasea este prezentată o scurtă descriere privind cooperarea interinstituțională.
2. La fel ca și anul trecut, raportul anual privind concurența cuprinde un capitol special referitor la un subiect considerat a avea o importanță deosebită în ceea ce privește politica în domeniul concurenței. Tema aleasă pentru acest an o reprezintă „Politica în domeniul concurenței și criza financiară și economică”.
3. În acest context, raportul din acest an acordă o atenție deosebită evaluării realizate de Comisia Europeană în ceea ce privește măsurile naționale adoptate ca răspuns la criza financiară și economică, fie ele programe naționale sau măsuri care vizează societăți individuale din sectorul financiar. În mod similar, se acordă o atenție deosebită și măsurilor puse în aplicare în temeiul cadrului temporar pentru atenuarea efectelor crizei asupra economiei reale. O solicitare în acest sens a fost făcută de către Parlamentul European în proiectul său de rezoluție referitoare la raportul anual privind politica în domeniul concurenței pe anul 2008, aflat în discuție la data finalizării prezentei ediții a raportului anual privind concurența¹.
4. Informații suplimentare pot fi consultate într-un document de lucru detaliat al Comisiei² și pe site-ul web al Direcției Generale Concurență³.
5. La 1 decembrie 2009 a intrat în vigoare Tratatul de la Lisabona. De la acea dată, numerotarea articolelor s-a schimbat. Pentru antitrust, articolele 81, 82 și 86 din Tratatul CE au devenit articolele 101, 102 și respectiv 106 din TFUE, iar dispozițiile sunt, în esență, identice. Cu toate acestea, pe parcursul acestui document au fost menținute trimiterile la fosta numerotare atunci când acestea se referă la proceduri derulate înainte de 1 decembrie 2009. În mod similar, trimiterile vechi la articole din Tratatul CE în domeniul ajutoarelor de stat (articolele 87 - 89 CE) au fost menținute atunci când etapele procedurale menționate au avut loc înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.
6. De asemenea, începând cu 1 decembrie 2009, Tribunalul de Primă Instanță (TPI) este denumit Tribunalul. Cu toate acestea, în prezenta comunicare s-a păstrat denumirea TPI pentru hotărârile pronunțate înainte de data respectivă.

¹ Proiect de raport referitor la Raportul privind politica în domeniul concurenței pe anul 2008 (2009/2173(INI)), dna Sophia in 't Veld (raportor – Grupul ALDE - NL).

² SEC (2010) 666.

³ http://ec.europa.eu/competition/index_ro.html

CAPITOL SPECIAL: POLITICA ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI ȘI CRIZA FINANCIARĂ ȘI ECONOMICĂ

Care a fost rolul politicii în domeniul concurenței în contextul crizei?

7. În cursul anului 2009, Uniunea Europeană, la fel ca restul lumii, s-a confruntat cu o criză financiară și economică deosebit de gravă. Anul 2009 a fost unul dificil pentru economie și pentru mediul de afaceri, precum și pentru factorii de decizie. Guvernele, băncile centrale și autoritățile de reglementare financiară, împreună cu Comisia Europeană, au muncit din greu pentru a stabili sistemul financiar și pentru a se asigura că o criză de acest tip nu se va mai produce în viitor. Factorii de decizie au încercat, de asemenea, să elaboreze politici care să minimizeze impactul crizei asupra economiei reale.
8. De la începutul crizei, obiectivele urmărite de Comisie în ceea ce privește aplicarea normelor în domeniul concurenței au urmat două direcții: în primul rând, sprijinirea stabilității financiare prin conferirea, cât mai rapid posibil, a certitudinii juridice pentru măsurile de salvare luate de către statele membre ale UE; în al doilea rând, menținerea unor condiții de egalitate în Europa și garantarea faptului că măsurile naționale nu vor crea probleme altor state membre.
9. Într-adevăr, la începutul perioadei de criză, statele membre au decis să injecteze sume mari de ajutor de stat în sectorul financiar. Comisia Europeană s-a implicat, prin competențele de examinare a ajutoarelor de stat care îi revin în temeiul dispozițiilor din tratat privind concurența. De la începutul crizei, politica în domeniul concurenței și măsurile de promovare au jucat un rol esențial în păstrarea unuia dintre cele mai valoroase elemente ale UE: piața internă.

Care a fost răspunsul strategic al Comisiei?

10. Între octombrie 2008 și august 2009, Comisia a adoptat patru comunicări prin care indica modul în care va aplica normele privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor guvernamentale de sprijinire a sectorului financiar în contextul crizei actuale. La 13 octombrie 2008 Comisia a adoptat o orientare cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul schemelor de sprijin și a asistenței individuale acordate de stat pentru instituțiile financiare (Comunicarea privind sectorul bancar)⁴. Această orientare a fost emisă în urma prăbușirii băncii Lehman Brothers la 15 septembrie 2008, a nevoii de salvare a unor importanți operatori de piață, precum Fortis, Dexia, Bradford & Bingley și Hypo Real Estate, precum și a anunțării de către unele state membre, ca de exemplu Danemarca și Irlanda, a unor programe de salvare sau garantare în sectorul bancar.
11. Comisia s-a confruntat cu numeroase notificări de măsuri de ajutor de urgență din partea statelor membre. Comisia a reacționat într-un timp extrem de scurt, realocând angajați extrem de dedicați și recrutând temporar noi resurse umane.

Recapitalizarea băncilor

12. Pentru a face față crizei, statele membre identificaseră diferite tipuri de soluții, de la

⁴ Comunicare a Comisiei - [Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale](#). (JO C 270, 25.10.2008, p. 8).

scheme bazate pe garanții până la recapitalizări. Au avut loc discuții aprofundate cu Banca Centrală Europeană și cu statele membre, iar la 5 decembrie 2008 Comisia a adoptat Comunicarea privind recapitalizarea⁵.

13. Comunicarea privind recapitalizarea face distincția între băncile care sunt în esență solide și băncile aflate în dificultate. Comunicarea stabilește orientări pentru evaluarea injecțiilor de capital care constituie ajutor de stat. Logic, băncilor aflate în dificultate care riscă să devină insolabile ar trebui să li se ceară să plătească dobânzi mai ridicate pentru sprijinul de stat primit și să fie supuse unei examinări mai amănunțite. Băncile aflate în dificultate care au primit ajutoare trebuie să se restructureze în așa fel încât să își restabilească viabilitatea pe termen lung.
14. Atât Comunicarea privind sectorul bancar, cât și Comunicarea privind recapitalizarea au permis menținerea stabilității financiare și reducerea restricțiilor cu privire la disponibilitatea creditelor, menținând în același timp denaturarea concurenței la un nivel minim. În special, măsurile de recapitalizare s-au dovedit a fi esențiale în oferirea unei baze de capital suficiente băncilor, astfel încât acestea să poată continua să își îndeplinească rolul de creditor față de economia reală. În același timp, nivelul de remunerare prevăzut pentru capitalul de stat, în combinație cu mecanismele de tip „step-up” din cadrul programelor și măsurilor individuale, garantează că acest capital este rambursat de îndată ce condițiile economice permit acest lucru.
15. Între octombrie 2008 și 31 decembrie 2009, Comisia a aprobat scheme de garanții pentru 12 state membre⁶. Șapte state membre au pus în aplicare scheme de recapitalizare pură⁷, în timp ce șapte state membre au elaborat scheme mixte/generale⁸. Spania, Slovenia, Regatul Unit, Ungaria și Germania au pus în aplicare și alte forme de scheme de sprijin.
16. În ceea ce privește ajutoarele pentru entități individuale, în 2009 Comisia a aprobat măsuri de recapitalizare și alte măsuri de sprijin pentru 29 de entități⁹.

În cazul recapitalizării Commerzbank (CoBa)¹⁰, Comisia a aprobat un nou ajutor financiar în valoare de 18 miliarde EUR acordat de către guvernul german, pe baza unui plan solid de restructurare a activității. Planul de afaceri prezentat se axează pe activitățile de bază ale CoBa, și anume servicii bancare pentru persoane fizice și întreprinderi, inclusiv în Europa Centrală și de Est. Activitățile volatile de investiții ale băncii vor fi reduce, iar activitățile comerciale în sectorul imobiliar vor fi cesionate. Planul prevede dezinvestiții pe scară largă (reprezentând 45% din totalul bilanțului actual al CoBa) și suspendarea plăților de dividende și interese. Pentru limitarea denaturării concurenței, CoBa va face obiectul unei interdicții generale de 3 ani cu privire la achizițiile de instituții financiare sau alte societăți potențial concurente. În plus, planul impune o interdicție de lider de preț în raport cu principalii trei concurenți ai CoBa pe piețele/pentru produsele în cazul cărora cota de piață a CoBa

⁵ [Comunicarea Comisiei – Recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimumul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței. \(JO C 10, 15.1.2009, p. 2\).](#)

⁶ Cipru, Danemarca, Finlanda, Irlanda, Italia, Letonia, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovenia, Spania și Suedia.

⁷ Danemarca, Finlanda, Franța, Italia, Polonia, Portugalia și Suedia.

⁸ Germania, Regatul Unit, Grecia, Austria, Polonia, Ungaria și Slovacia.

⁹ ING, KBC, Parex Banka, Anglo Irish Bank, Bank of Ireland, Allied Irish BankFortis, Dexia, Nord LB, IKB, Kaupthing Bank Finland, Ethias, SdB, Banco Privado Portugues, Hypo Real Estate, WestLB, Fionia, HSH Nordbank, Hypo Tirol, LBBW, Kaupthing Luxemburg, Caisse d'Epargne/Banque Populaire, Mortgage Bank of Latvia, Northern Rock, Commerzbank, Lloyds Banking Group, BAWAG, Hypo Group Alpe Adria și RBS.

¹⁰ [IP/09/711](#).

este mai mare de 5%. Concluzia formulată de Comisie a fost aceea că planul de afaceri prezentat este de natură să restabilească viabilitatea pe termen lung a băncii.

Active depreciate

17. În ciuda faptului că în multe state membre au fost instituite scheme de recapitalizare, la începutul anului 2009 investitorii nu dădeau semne de încredere în acest sistem. Garanțiile bancare și recapitalizările nu s-au tradus într-un flux de credite către economie și a persistat incertitudinea cu privire la o serie de pierderi nedivulgate constând în active care și-au pierdut valoarea. Confruntate cu această situație, unele state membre au propus „scheme de protecție a activelor”. Guvernul britanic a prezentat o propunere privind o schemă de protecție de 500 de miliarde GBP, în timp ce olandezii au anunțat un program de protecție a activelor în valoare de 40 miliarde USD pentru ING.
18. La 25 februarie 2009, după o serie de discuții detaliate cu statele membre, Comisia a adoptat Comunicarea privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar („Comunicarea privind activele depreciate”)¹¹. Comunicarea privind activele depreciate a răspuns unui consens din ce în ce mai pronunțat cu privire la necesitatea combaterii cauzelor fundamentale ale crizei sub forma activelor toxice din bilanțurile băncilor. În această comunicare, Comisia a stabilit modul în care va evalua măsurile de salvare a activelor pentru instituțiile financiare în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat. Până în prezent numai Germania are un sistem național de salvare a activelor depreciate aprobat de către Comisie.
19. Comunicarea se bazează pe principiul transparenței și divulgării, al repartizării corespunzătoare a sarcinii între stat și beneficiar și al evaluării prudente a activelor pe baza valorii lor economice reale. Dată fiind complexitatea întregului proces de evaluare adecvată a activelor, Comisia a decis să facă apel la experți tehnici pentru realizarea acestei evaluări într-un mod independent. Acești experți au fost aleși în temeiul unui contract-cadru încheiat în urma unei proceduri de licitație.

La 12 mai, Comisia a aprobat o serie de măsuri suplimentare de ajutor pentru Fortis Bank și Fortis Holding¹². Ajutorul suplimentar acordat de către statul belgian și statul luxemburghez s-a datorat modificărilor aduse la acordul încheiat între Fortis Holding, BNP Paribas, Fortis Bank și autoritățile belgiene și luxemburgheze. Pachetul de măsuri a inclus reducerea anumitor active depreciate ale Fortis Bank. În conformitate cu Comunicarea privind activele depreciate, Fortis Bank suportă o parte semnificativă din pierderi, deoarece prețul plătit de statul belgian pentru achiziționarea sau garantarea creditelor structurate este considerabil mai mic decât valoarea economică reală a acestora. De asemenea, pentru a se preveni eventualele denaturări ale concurenței, Fortis și-a asumat angajamentul de a nu se extinde prin achiziții pe piața bancară din Belgia și Luxemburg.

O abordare prospectivă a restructurărilor

20. Odată cu trecerea timpului, Comisia a început să analizeze posibilele evoluții pe termen mediu, modul în care beneficiarii ajutoarelor ar putea începe să ramburseze banii împrumutați și să se autosustină. Astfel, la 14 august, Comisia a adoptat o Comunicare privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele

¹¹ [Comunicare a Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar](#) (JO C 72, 26.3.2009, p. 1).

¹² [IP/09/743](#).

privind ajutoarele de stat („Comunicarea privind restructurarea”)¹³.

21. Comunicarea privind restructurarea reflectă preocuparea Comisiei față de un viitor de dincolo de criza actuală, cu un sector bancar viabil. Comunicarea stabilește principiile aplicabile acelor beneficiari care nu au avut nevoie doar de un ajutor de salvare pe termen scurt, ci au necesitat ajutor și pentru punerea în aplicare a unor schimbări structurale ale modelelor lor de afaceri.
22. Comunicarea păstrează principiile de bază din orientările comunitare privind ajutoarele pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor care se confruntă cu dificultăți financiare, dar a fost adaptată la circumstanțele economice extraordinare ale crizei financiare. Abordarea Comisiei cu privire la restructurare presupune respectarea mai multor condiții. În primul rând, băncile care sunt obligate să se restructureze trebuie să își demonstreze capacitatea de a-și restabili viabilitatea pe termen lung fără sprijinul statului. În al doilea rând, acestea trebuie să contribuie la costurile de restructurare (repartizarea sarcinilor). În al treilea rând, ele trebuie să adopte măsuri pentru a limita denaturarea concurenței, prin dezinvestiții pe piețele de bază și/sau prin reduceri ale bilanțului.
23. Principiile de mai sus contribuie la abordarea problemei pe care o reprezintă pericolul moral. Pentru a nu recompensa conduita riscantă care a avut loc în trecut, comunicarea clarifică faptul că va fi necesară rambursarea corespunzătoare a ajutorului, impunându-se o serie de restricții temporare cu privire la plata de cupoane și dividende către titularii de obligațiuni și acționari. De asemenea, pentru ca un ajutor să fie compatibil cu tratatul, sunt necesare măsuri personalizate, specifice fiecărei situații în cauză, menite să asigure limitarea denaturării concurenței care ar putea rezulta ca urmare a acordării ajutoarelor, și determinate în principal de cuantumul relativ/absolut al ajutorului și de poziția beneficiarului pe piețele relevante. Printre planurile de restructurare aprobate s-au numărat cele pentru Commerzbank, ING, RBS, Lloyds' Banking Group și KBC, în timp ce multe altele sunt în prezent în curs de evaluare în cadrul unor proceduri oficiale de investigare.

La 18 noiembrie Comisia a aprobat planul de restructurare și mecanismul de rezervă pentru activele nelichide al băncii olandeze ING¹⁴. Pe baza planului de restructurare notificat, ING va plăti un procent însemnat din costurile de restructurare, viabilitatea comercială pe termen lung a ING va fi restabilită, iar ajutorul nu va conduce la denaturarea nejustificată a concurenței. Planul de restructurare prevede că, în timp, ING va reduce profilul de risc și complexitatea operațiunilor și își va vinde activitățile de asigurare. De asemenea, în conformitate cu un calendar detaliat monitorizat de un administrator, ING va asigura desprinderea unei unități operaționale (Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH) / Interadvies), pentru intensificarea concurenței pe piața bancară de retail din Țările de Jos.

Dar criza financiară nu a însemnat numai ajutoare de stat

24. Criza financiară și economică a condus și la o serie de provocări în contextul normelor UE privind concentrările comerciale și al normelor antitrust. Din punct de vedere material a fost important să se mențină o aplicare riguroasă a normelor privind concentrările comerciale și a celor antitrust pentru a păstra competitivitatea economiei europene și pentru a facilita ieșirea acesteia din criză.

¹³ [Comunicare a Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat \(JO C 195, 19.8.2009, p. 9\).](#)

¹⁴ [IP/09/1729](#).

25. Ca urmare a crizei financiare, Comisia s-a confruntat cu unele probleme juridictionale complexe în contextul Regulamentului CE privind concentrările economice. Într-adevăr, s-a pus întrebarea dacă naționalizarea instituțiilor financiare trebuia notificată Comisiei în temeiul Regulamentului privind concentrările economice. Răspunsul depinde de ce se va întâmpla cu entitatea naționalizată, dacă va rămâne o unitate economică cu putere de decizie independentă sau nu sau dacă se va putea considera că această entitate naționalizată face parte dintr-o entitate economică unică, alături de alte întreprinderi controlate de stat.
26. În majoritatea cazurilor, Comisia a constatat cu satisfacție că mecanismul de exploatare asigura independența și că, prin urmare, nu a avut loc nicio concentrare. Cu toate acestea, în cazul băncii germane Hypo Real Estate Bank¹⁵ a trebuit notificată o concentrare.
27. Criza economică nu a avut un impact semnificativ asupra politicii și practicii Comisiei în ceea ce privește angajamentele în cazurile de concentrare. Angajamentele structurale, în special cesionările, au rămas cel mai adecvat tip de măsuri corective pentru prevenirea, în mod durabil, a problemelor de concurență care ar fi apărut ca urmare a unei concentrări. În unele cazuri, la evaluarea unei cereri de prelungire a unui termen limită pentru punerea în aplicare a unei măsuri corective, Comisia a luat în considerare dificultatea găsirii unor cumpărători în condițiile economice existente. În mod similar, și procedurile aplicate de Comisie în cazul concentrărilor s-au dovedit adecvate scopului, de asemenea în condiții economice dificile. În special, având în vedere climatul economic existent, Comisia a acordat șase derogări de la obligația de suspendare în câteva cazuri urgente, însă în deplină conformitate cu o practică bine stabilită și strictă.
28. În ceea ce privește normele antitrust, Comisiei i s-a solicitat să ia în considerare argumentele referitoare la dificultățile întâmpinate de întreprinderi la achitarea amenzilor aplicate de Comisie în temeiul acestor norme. Comisia a analizat îndeaproape condițiile pentru „incapacitatea de plată”. Aceste condiții sunt îndeplinite numai în cazul în care plata integrală a amenzii ar periclita iremediabil viabilitatea economică a întreprinderii în cauză și ar conduce la pierderea întregii valori a activelor acesteia. În concordanță cu acest principiu, Comisia a evaluat cererile de la caz la caz. Declarația privind incapacitatea de plată a fost acceptată în cazul privind stabilizatorii termicii, ceea ce a dus la o reducere substanțială a amenzii.

Criza a lovit și economia reală

29. Pe măsură ce băncile au demarat procesul de răscumpărare a datoriilor și au devenit mult mai refractare la riscuri decât în anii precedenți, întreprinderile au început să se confrunte cu dificultăți în ceea ce privește accesul la credite. În cadrul răspunsului său, în ianuarie 2009 Comisia a adoptat „Cadrul temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice”¹⁶. Acest cadru temporar (aplicabil până la sfârșitul anului 2010) oferă statelor membre posibilități suplimentare de contracarare a efectelor limitării creditelor asupra economiei reale.

¹⁵ Cazul COMP/M.5508 SOFFIN/Hypo Real Estate.

¹⁶ JO C 83, 7.4.2009, p. 1. Comisia aplică cadrul temporar de la 17 decembrie 2008, data la care a convenit în principiu conținutul acestuia

30. Cadrul temporar făcea parte dintr-un răspuns mai amplu al Comisiei la criza economică: Planul european de redresare economică adoptat în noiembrie 2008, care a fost aprobat de Consiliul European. În contextul crizei financiare, Comisia a modificat cadrul temporar, în februarie 2009¹⁷ în așa fel încât să ofere statelor membre posibilități suplimentare de contracarare a efectelor limitării creditelor asupra economiei reale. Cadrul modificat ia în considerare nivelul diferit de garantare (în special pentru categoriilor de rating scăzut) la calcularea primei de garantare admise. În octombrie, Comisia a adoptat o modificare a cadrului, pentru a permite un ajutor limitat compatibil în valoare de 15 000 EUR pentru agricultori¹⁸. În sfârșit, în decembrie cadrul a fost modificat astfel încât să faciliteze și mai mult accesul la finanțare, în special în statele membre în care costurile forței de muncă sunt scăzute¹⁹.
31. Cadrul temporar se concentrează asupra a două obiective: în primul rând, menținerea continuității accesului întreprinderilor la finanțare (de exemplu, permițând statelor membre să acorde garanții de stat pentru împrumuturi la prime reduse sau rate subvenționate ale dobânzii pentru împrumuturi și acordarea de până la 500 000 EUR pentru fiecare întreprindere) și, în al doilea rând, încurajarea întreprinderilor să continue să investească într-un viitor durabil (de exemplu, permițând acordarea de împrumuturi subvenționate pentru dezvoltarea de produse ecologice). Pe lângă noile măsuri de ajutor menționate mai sus, cadrul temporar include adaptări temporare ale orientărilor existente, adaptări ce iau forma simplificării normelor privind asigurarea creditelor de export pe termen scurt și a creșterii plafoanelor pentru investițiile de capital de risc.
32. Până la 31 decembrie 2009, Comisia a aprobat, în 25 de state membre, 79 de măsuri care aveau ca obiectiv stabilizarea întreprinderilor și a locurilor de muncă în economia reală²⁰.
33. Cadrul temporar este un instrument orizontal, care a permis statelor membre să sprijine toate sectoarele economiei afectate de criză, inclusiv industria de automobile. Cadrul temporar a fost utilizat la scară largă pentru a sprijini industria de automobile. Ca orice alt sector, industria de automobile poate să beneficieze de ajutoare de până la 500 000 EUR pe întreprindere pentru următorii doi ani (valoare scăzută a ajutorului), de garanții de stat pentru împrumuturi, de credite subvenționate (în special pentru automobilele ecologice) și de facilitarea accesului la capital de risc pentru IMM-uri. Unele dintre măsurile prevăzute de cadrul temporar sunt de o importanță deosebită pentru industria de automobile, întrucât permit finanțarea proiectelor de dezvoltare a vehiculelor cu emisii reduse.
34. Comisia a aprobat ajutoare pentru produse ecologice notificate de către Franța, Regatul Unit, Spania, Germania și Italia²¹. În plus, câteva state membre, printre care

¹⁷ Comunicare a Comisiei – Modificarea cadrului temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice, adoptată la 25 februarie 2009.

¹⁸ Comunicare a Comisiei de modificare a cadrului temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (JO C 261, 31.10.2009, p. 2).

¹⁹ Comunicare a Comisiei de modificare a cadrului temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (JO C 303, 15.12.2009, p. 6).

²⁰ Fără a include măsurile temporare din sectorul agricol.

²¹ N11/2009 (Franța), N72/2009 (Marea Britanie), N140/2009 (Spania), N426/2009 (Germania), N542/2009 (Italia).

Franța, Regatul Unit, Germania, Belgia (regiunea flamandă) și România au instituit scheme de garanții și/sau de împrumuturi subvenționate de care poate să beneficieze, pe lângă alte sectoare industriale, și industria de automobile²². De exemplu, în urma procedurii de faliment a societății-mamă General Motors, Germania a acordat întreprinderii Opel un împrumut subvenționat de 1,5 miliarde EUR²³, în timp ce Franța a acordat atât societății Renault, cât și societății PSA împrumuturi subvenționate de 3 miliarde EUR²⁴. În plus, în iunie, Comisia a aprobat o garanție de stat pentru un împrumut acordat de BEI notificată de către Suedia pentru Volvo Cars²⁵.

35. În sfârșit, în conformitate cu cadrul temporar, până la 31 octombrie statele membre au avut obligația de a oferi Comisiei feedback cu privire la punerea în aplicare și eficacitatea acestuia în ceea ce privește reactivarea creditelor bancare și sprijinirea întreprinderilor²⁶. Comisia a pregătit un chestionar care a fost publicat pe pagina de internet al DG Concurență, astfel încât să se poată primi inclusiv observații de la părțile interesate. În general, statele membre au considerat cadrul temporar ca fiind un instrument util, care a oferit un sprijin important întreprinderilor. Statele membre au confirmat faptul că societățile încă se confruntau cu dificultăți în ceea ce privește accesul la finanțare, justificând astfel continuitatea cadrului temporar în 2010. Statele membre au pus în aplicare în special măsura privind acordarea de 500 000 EUR pe societate, precum și garanțiile subvenționate.

Rezultate și costuri implicate

36. Între octombrie 2008 și 31 decembrie 2009, Comisia a adoptat 73 de decizii referitoare la 33 de scheme și 68 de decizii referitoare la măsuri individuale pentru 38 de bănci. Aceste 141 de decizii includ 21 de state membre. Din motive de urgență, unele dintre aceste decizii au fost luate peste noapte, pentru a se evita un efect de domino și colapsul major al sistemului financiar al UE.
37. Între octombrie 2008 și sfârșitul anului 2009 Comisia a aprobat măsuri de ajutor de stat pentru instituțiile financiare în valoare de aproximativ 3,63 de mii de miliarde EUR (echivalentul a 29% din PIB-ul UE-27).
38. În ceea ce privește economia reală, până la 31 decembrie 2009 Comisia a aprobat 79 de măsuri de ajutor de stat în 25 de state membre. Dintre aceste măsuri, 18 erau legate de garanții, 11 erau măsuri de credit pentru export pe termen scurt, nouă se refereau la împrumuturi cu rată redusă, șase au reprezentat măsurile de capital de

²² A se vedea, de exemplu, N23/2009 (Franța), N71/2009 (Regatul Unit), N27/2009 (Germania), N117/2009 (regiunea flamandă / Belgia), N286/2009 (România) pentru schemele de garanții, N38/2009 (Germania), N15/2009 (Franța), N257/2009 (Regatul Unit) pentru schemele de împrumuturi subvenționate.

²³ A se vedea http://www.bundesregierung.de/nn_774/Content/DE/Artikel/2009/11/2009-11-26-opel.html

²⁴ A se vedea <http://www.gouvernement.fr/gouvernement/automobile-le-plan-d-aide-en-chiffres>.

²⁵ Cazul N 80/2009 Volvo Cars. O filială a societății Ford a depus cerere pentru un împrumut de 200 de milioane EUR de la BEI pentru un proiect de 2 miliarde EUR pentru C&D în domeniul tehnologiilor ecologice. Aprobarea BEI a fost condiționată de primirea garanției de stat pentru împrumut. La data de 5 iunie 2009, Comisia a aprobat garanția notificată, din care 90% în temeiul cadrului temporar, iar 10% ca ajutor liber, întrucât taxa aferentă era conformă cu piața.

²⁶ A se vedea punctul 6 din Comunicarea Comisiei privind cadrul cadrelor temporare pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (JO C 16, 21.1.2009, p. 1).

risc, iar cinci vizau împrumuturi cu o rată redusă a dobânzii pentru produse ecologice. Un mare număr de măsuri aprobate (30) au fost legate de acordarea de până la 500 000 EUR pe întreprindere.

39. Graficul de performanță privind ajutoarele de stat din toamna anului 2009 arată că în 2008 volumul total al ajutoarelor a crescut, din cauza crizei financiare și economice, de la aproximativ 0,5% din PIB la 2,2% din PIB sau 279,6 miliarde EUR. Ajutoarele legate de criză s-au ridicat la aproximativ 1,7% sau 212,2 miliarde EUR și au reprezentat doar ajutoare acordate instituțiilor financiare²⁷. Ajutoarele acordate pentru economia reală în temeiul Cadrului temporar au început să fie puse în aplicare de către statele membre de-abia în 2009. Cu excepția măsurilor datorate crizei, în 2008 valoarea totală a ajutoarelor s-a ridicat la 0,5% din PIB sau la 67,4 miliarde EUR, un nivel similar celui din 2007 și din anii anteriori. Ajutoarele s-au orientat în principal spre obiective orizontale de interes comun (în medie 88%), din care ajutoarele regionale, ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare și ajutoarele în domeniul mediului au reprezentat aproximativ două treimi, în timp ce ajutoarele pentru salvare și restructurare au înregistrat o scădere. Deși încă nu sunt disponibile cifre pentru 2009, conform așteptărilor, volumul și cota ajutoarelor nefinanciare acordate în 2009 nu ar trebui să înregistreze o schimbare dramatică.

Concluzie

40. Nu există nici o îndoială cu privire la beneficiile reprezentate de ajutoarele de stat acordate în sectorul bancar și în sectorul asigurărilor. Lichiditățile injectate au împiedicat destabilizarea sistemului financiar și au contribuit la redeschiderea piețelor, au furnizat mai multe fonduri economiei reale și au ajutat piețele financiare să se apropie mai mult de o funcționare normală. În contextul acestei crize, politica în domeniul concurenței a contribuit la susținerea stabilității financiare și a creat condițiile corespunzătoare pentru a avea piețe financiare stabile pe termen scurt și lung. De asemenea, intervenția în timp util a Comisiei a limitat consecințele crizei creditelor asupra economiei reale. La fel de important, utilizarea regulilor de concurență a contribuit la protecția banilor contribuabililor.
41. Politica în domeniul concurenței nu este o politică rigidă și statică, ci una care ține cont de realitățile economice aflate în continuă schimbare. Această combinație de principii ferme și proceduri flexibile a permis politicii în domeniul concurenței, în special în domeniul ajutoarelor de stat, să joace un rol constructiv și stabilizator în sistemul financiar și în economia reală a UE.

²⁷ Volumul maxim al măsurilor aprobate de Comisie instituite de statele membre în 2008 pentru stabilizarea piețelor financiare s-a ridicat la 3 361 miliarde EUR. Conform rapoartelor anuale prezentate de către statele membre, statele membre au pus în aplicare măsuri care se ridică la o valoare nominală de 958 miliarde EUR. Conform primelor estimări, elementul de ajutor al măsurilor de sprijin puse în aplicare în 2008 - ca substitut pentru beneficiile transferate de către stat instituțiilor financiare beneficiare - s-a ridicat la 212,2 miliarde EUR.

1 INSTRUMENTE

1.1 Controlul ajutoarelor de stat

1.1.1. Definierea și aplicarea normelor

42. Punerea în aplicare a Planului de acțiune privind ajutoarele de stat (PAAS)²⁸ a continuat în 2009 cu adoptarea documentelor de orientări privind ajutoarele pentru formare²⁹ și ajutoarele pentru lucrătorii defavorizați și cu handicap³⁰. De asemenea, s-au adoptat orientări pentru evaluarea aprofundată a ajutoarelor regionale pentru proiectele mari de investiții³¹. Principiile detaliate stabilite în aceste orientări au fost aplicate pentru prima dată în cazul Dell Polonia³², unde Comisia a constatat că proiectul de investiții realizat de Dell în vederea înființării unei fabrici în Łódź ar contribui într-o măsură semnificativă la dezvoltarea regională și că aceste beneficii sunt mai mari decât eventualele efecte negative asupra concurenței.
43. Comisia a clarificat, de asemenea, mai multe aspecte ale punerii în aplicare a pachetului SIEG (servicii de interes economic general), oferind răspunsuri la 16 întrebări adresate în cadrul Serviciului interactiv de informații³³.
44. Comisia a prelungit valabilitatea criteriilor de evaluare a ajutoarelor de stat din Comunicarea din 2001 privind cinematografia³⁴ până la 31 decembrie 2012³⁵.
45. Comisia a prelungit până în octombrie 2012 valabilitatea actualelor orientări comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate³⁶. În temeiul acestor orientări, Comisia a autorizat ajutorul acordat și planificat de Polonia pentru Șantierul naval din Gdansk și a finalizat ancheta aprofundată demarată în iunie 2005.
46. Tot în iulie a fost adoptată o variantă revizuită a Comunicării privind radiodifuziunea, astfel încât să se ofere mai multă claritate în ceea ce privește evaluarea noilor servicii media finanțate din fonduri publice întreprinsă de Comisie³⁷.

²⁸ Planul de acțiune privind ajutoarele de stat (PAAS) - ajutoare de stat mai puține și mai bine direcționate: foaie de parcurs pentru reforma ajutoarelor de stat 2005-2009.(COM(2005)107 final, 7.6.2005).

²⁹ Comunicarea Comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale (JO C 188, 11.8.2009, p. 1).

³⁰ Comunicarea Comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați și a celor cu handicap, care fac obiectul notificării individuale (JO C 188, 11.8.2009, p. 6).

³¹ Comunicarea Comisiei privind criteriile pentru o evaluare aprofundată a ajutoarelor regionale pentru proiecte mari de investiții (JO C 223, 16.9.2009, p. 3).

³² C 46/2008.

³³ http://ec.europa.eu/services_general_interest/registration/form_en.html

³⁴ Comunicare privind anumite aspecte juridice legate de producțiile cinematografice și alte producții audiovizuale, JO C 43, 16.2.2002, p. 6.

³⁵ Comunicarea Comisiei privind criteriile de evaluare a ajutoarelor de stat stabilite în Comunicarea Comisiei privind anumite aspecte juridice legate de producțiile cinematografice și alte producții audiovizuale (Comunicarea privind cinematografia) din 26 septembrie 2001, JO C 31, 7.2.2009, p. 1.

³⁶ Prelungirea valabilității liniilor directe comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO C 156, 9.7.2009, p. 3).

³⁷ Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune din 2 iulie 2009, JO C 257, 27.10.2009.

47. În septembrie Comisia a adoptat Orientări privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul finanțării publice pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor în bandă largă și a abordat, de asemenea, problema fondurilor publice pentru dezvoltarea așa-numitelor rețele de acces în bandă largă de generație următoare³⁸. Aceste măsuri sunt menite să asigure o sferă de acoperire echitabilă a accesului în bandă largă la prețuri accesibile pentru cetățenii europeni.

1.1.2. Controlul ajutoarelor de stat - pachetul de simplificare

48. Pachetul de simplificare a intrat în vigoare la 1 septembrie. Pachetul cuprinde un cod al celor mai bune practici³⁹ și un aviz privind o procedură simplificată,⁴⁰ ambele având ca scop îmbunătățirea eficienței, transparenței și previzibilității procedurilor Comisiei în domeniul ajutoarelor de stat.

1.1.3. Politica privind recuperările

49. Recuperarea ajutoarelor de stat ilegale nu a fost concepută ca o sancțiune, ci ca un mijloc de restabilire a situației anterioare acordării ajutoarelor ilegale și incompatibile. Până la 31 decembrie valoarea ajutoarelor ilegale și incompatibile recuperate a crescut la 10,4 miliarde EUR, față de 2,3 miliarde EUR, cât însuma în decembrie 2004. Procentul ajutoarelor ilegale și incompatibile încă nerecuperate a evoluat în consecință (de la 75% la sfârșitul anului 2004 la 12% la 31 decembrie 2009). Procentul sumei totale recuperate a înregistrat totuși o ușoară scădere între 2008 și 2009 (de la 90,9% la 88%), ca urmare a adoptării a șapte noi decizii de recuperare în 2009 și a sumelor mari la care s-au ridicat ajutoarele identificate⁴¹ în mai multe decizii din 2008.

1.1.4. Aplicarea legislației referitoare la ajutoarele de stat de către instanțele naționale

50. În aprilie, Comisia a emis o nouă Comunicare privind aplicarea normelor referitoare la ajutoarele de stat de către instanțele naționale⁴². Această comunicare urmărește să ofere orientări mai detaliate cu privire la toate aspectele legate de aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat privat. Textul acestora oferă instanțelor naționale sprijinul Comisiei în activitatea lor de zi cu zi într-un mod mai practic și mai accesibil, permițând judecătorilor naționali să solicite Comisiei informații aflate în posesia sa și/sau avizul acesteia cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat.

³⁸ Orientări comunitare pentru aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor în bandă largă, OJ C 235, 30.9.2009, p. 7.

³⁹ Codul celor mai bune practici de desfășurare a procedurilor de control al ajutoarelor de stat (JO C 136, 16.6.2009, pp. 13-20).

⁴⁰ Comunicare a Comisiei privind o procedură simplificată de tratare a anumitor tipuri de ajutoare de stat (JO C 136, 16.6.2009, pp. 3-12).

⁴¹ Acest lucru se datorează faptului că valoarea ajutoarelor care trebuie recuperate nu poate fi întotdeauna cuantificată de către Comisie (în astfel de cazuri, deciziile Comisiei includ informații care permit statului membru să determine valoarea ajutoarelor).

⁴² JO C 85, 9.4.2009, p. 1.

1.1.5. Monitorizarea măsurilor de ajutor de stat

51. Din 2006 Comisia a intensificat monitorizarea *ex-post* a principalelor tipuri de ajutor care fac obiectul regulamentelor de exceptare pe categorii (REC) și care, prin urmare, nu mai sunt supuse obligației de notificare. Analiza rezultatelor exercițiilor de monitorizare din primii trei ani arată că, în ansamblu, arhitectura existentă a ajutorului de stat (scheme și REC) funcționează în mod satisfăcător. Toate statele membre cooperează cu Comisia, deși multe au furnizat informațiile solicitate cu o întârziere considerabilă. Tribunalul de Primă Instanță a pronunțat, de asemenea, o hotărâre⁴³ care a confirmat legalitatea exercițiilor de monitorizare.

1.1.6. Ajutoarele de stat orizontale

52. În 2009 Comisia a aprobat 29 scheme de ajutor și a adoptat patru decizii de neacordare a ajutoarelor pe baza Cadrului comunitar pentru cercetare și dezvoltare și inovare⁴⁴; 19 din aceste măsuri au reprezentat programe de C&D pure, două au fost programe orientate spre de inovare, iar 12 au fost mixte, urmărind atât obiective de C&D, cât și obiective de inovare. În plus, în urma unei evaluări economice aprofundate, Comisia a decis să nu ridice obiecții cu privire la nouă ajutoare care au făcut obiectul obligației de notificare individuală, acordate unor ample proiecte de C&D. În plus, Comisia a monitorizat informațiile furnizate cu privire la o serie de ajutoare acordate pentru alte 73 de proiecte de C&D, care depășeau suma de 3 milioane EUR, care însă nu făceau obiectul obligației de notificare individuală.

53. În ceea ce privește ajutoarele de stat acordate în favoarea unor proiecte C&D în temeiul RGECA⁴⁵, au existat 51 de scheme de furnizare de ajutoare pentru cercetarea fundamentală, 186 pentru cercetarea industrială și 181 pentru dezvoltarea experimentală. În același timp, RGECA a fost utilizat și de către statele membre pentru măsuri de inovare, 57 din acestea privind drepturile de proprietate industrială pentru IMM-uri, 26 întreprinderile inovatoare tinere, 47 serviciile de consultanță și de asistență în domeniul inovării, iar 23 împrumutul de resurse umane cu înaltă calificare.

54. În ceea ce privește ajutoarele de mediu, Comisia a aprobat 34 de scheme de ajutor și patru cereri individuale, cele mai multe dintre acestea în cadrul orientărilor privind ajutoarele pentru protecția mediului⁴⁶. În plus, Comisia a aprobat un caz care nu constituia ajutor de stat. De asemenea, în urma unei proceduri oficiale de investigare, Comisia a adoptat două decizii negative, o decizie condiționată, precum și o decizie pozitivă. În același timp, Comisia a decis să deschidă anchete oficiale în patru alte cazuri legate de ajutoarele în domeniul mediului.

55. În domeniul finanțării cu capital de risc pentru IMM-uri și pe lângă șase scheme de ajutor autorizate în conformitate cu cadrul temporar, Comisia a aprobat 25 de măsuri în temeiul orientărilor privind finanțarea cu capital de risc⁴⁷; 16 dintre acestea respectau dispozițiile „safe harbour” care permit o evaluare simplificată. Comisia a

⁴³ Hotărârea în Cauza T-376/07, *Germania/Comisia*, 25.11.2009.

⁴⁴ JO C 323, 30.12.2006, p. 1.

⁴⁵ JO L 214, 9.8.2008, p. 3.

⁴⁶ JO C 82, 1.4.2008, p. 1.

⁴⁷ JO C 194, 18.8.2006, p. 2.

efectuat o evaluare detaliată a compatibilității măsurilor în alte șapte cazuri și a considerat că în alte două cazuri măsurile respective nu constituie ajutor de stat. În plus, în 2009 au fost puse în aplicare 13 scheme de ajutor suplimentare în temeiul GBER, care a început să fie utilizat de către statele membre și în contextul finanțării cu capital de risc.

56. În total, Comisiei i-au fost notificate 971 de măsuri de ajutor care au fost puse în aplicare în 2009 în temeiul RGECA. În afară de obiectivele menționate mai sus, măsurile de ajutor exceptate respective au inclus și ajutoare pentru ocuparea forței de muncă, ajutoare pentru formare, ajutoare pentru protecția mediului⁴⁸ și ajutoare regionale.
57. În domeniul ajutoarelor regionale, în 2009, Comisia a aprobat 45 sisteme, mai ales pe baza Orientărilor privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013⁴⁹. De asemenea, Comisia a aprobat 12 măsuri de ajutor ad-hoc în favoarea unor întreprinderi individuale pentru investiții în zone aflate pe hărțile ajutoarelor regionale pentru perioada 2007-2013⁵⁰. Pe baza aceluiași orientări privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013, au fost aprobate ajutoare de stat pentru nouă proiecte mari de investiții⁵¹ și a fost inițiată o procedură oficială de investigare pentru alte două asemenea proiecte⁵², precum și un caz ad-hoc de acordare de ajutoare regionale⁵³. În sfârșit, Comisia a închis cu o decizie pozitivă procedura oficială de investigare pentru două mari proiecte de investiții⁵⁴.
58. În temeiul Cadrului temporar, în 2009 Comisia a adoptat 30 de decizii de aprobare a unor scheme de ajutor compatibile cu valoare limitată, 15 decizii de aprobare a unor măsuri de ajutor de stat sub formă de garanții și nouă decizii de aprobare a unor măsuri sub formă de dobânzi subvenționate.

1.1.7. Ajutoare de stat pentru cărbune

59. Pe parcursul anului 2009 Comisia a aprobat ajutoare pentru sectorul cărbunelui în Germania⁵⁵, Slovacia⁵⁶ și Spania⁵⁷. Aceste scheme de ajutor au ca obiectiv sprijinirea

⁴⁸ 124 măsuri de ajutor; mai multe informații vor fi disponibile în 2010 pe baza rapoartelor anuale naționale pentru anul 2009.

⁴⁹ JO C 54, 4.3.2006.

⁵⁰ Deciziile pot fi accesate la adresa:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.html.

⁵¹ În sectorul energetic: Cazul N538/2008 Ersol Thin Film, Cazul N453/2008 Sunfilm AG, Case N539/2008 ASI Industries/Ersol Solar Energy, Cazul N180/2009 EnPlus Centrale Termoelettrica di San Severo. În sectorul automobilelor: Cazul N473/2008 Ford España, Cazul N671/2008 Aid to Mercedes Benz Manufacturing Hungary, Cazul N635/2008 Fiat Sicily, Cazul N674/2008 Volkswagen Slovakia. În industria hârtiei: Cazul N203/2008 Hamburger Spremberg GmbH.

⁵² Cazul N113/2009 Ajutoare acordate societății Audi Hungaria Motor Ltd, Cazul N588/2008 Petróleos de Portugal – Petrogal S.A.

⁵³ Cazul N357/2008 Fri-el Acerra s.r.l.

⁵⁴ Cazul C21/2008 Sovello Ag (fosta EverQ) și Cazul N46/2008 Ajutor acordat societății Dell Polonia.

⁵⁵ Cazul N563/2008 Ajutor în sectorul cărbunelui superior din Germania în 2008 (JO C 199, 25.8.2009, p. 1).

⁵⁶ Cazul N347/2009 – Republica Slovacă, Baňa Dolina a.s.

⁵⁷ Cazul NN20/2009, ex N647/2008 Ajutor pentru sectorul cărbunelui în 2008-2010 (JO C 234, 29.9.2009, p. 5).

accesului la rezervele de cărbune și restructurarea sectorului cărbunelui din aceste țări.

60. Având în vedere apropiata expirare a Regulamentului 1407/2002⁵⁸ (la 31 decembrie 2010), Comisia a organizat o consultare publică privind opțiunile în ceea ce privește viitoarea politică în domeniul ajutoarelor pentru industria cărbunelui⁵⁹.

1.1.8. Ajutoare de stat în sectorul agricol

61. Comisia evaluează ajutoarele de stat acordate în agricultură și în sectorul forestier pe baza Orientărilor pentru ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier pentru perioada 2007 - 2013⁶⁰. În 2009, Comisia a înregistrat 139 de cazuri de ajutor de stat noi și a adoptat 146 de decizii.

62. În contextul modificării cadrului temporar, valoarea maximă a ajutorului pentru întreprinderile agricole se poate acorda numai o singură dată până la 31 decembrie 2010. Orice ajutor agricol *de minimis* primit de la începutul anului 2008 de către întreprinderi individuale în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1535/2007⁶¹ trebuie să se deducă din această sumă.

1.2 Antitrust - articolele 101, 102 și 106 din TFUE

1.2.1. Definirea și aplicarea normelor

Raport privind funcționarea Regulamentului 1/2003

63. La 29 aprilie, Comisia a adoptat Raportul său privind funcționarea Regulamentului 1/2003⁶². Raportul face un bilanț al modului în care a funcționat modernizarea normelor antitrust ale UE de la intrarea în vigoare a regulamentului la 1 mai 2004. Raportul descrie experiența în toate domeniile principale reglementate de regulament și evaluează progresele realizate prin introducerea de noi instrumente și metode de lucru. De asemenea, raportul evidențiază o serie de aspecte care ar trebui evaluate mai amănunțit.

Executarea privată a normelor antitrust ale UE

64. Normele antitrust ale UE au efect direct, conferind drepturi particularilor, inclusiv dreptul la despăgubiri, care pot fi puse în aplicare în instanțele naționale (executare privată). Comisia a lansat un proiect de politică menit să asigure eficacitatea acțiunilor în despăgubire antitrust ale UE, iar în 2008 a adoptat o Carte albă privind acțiunile în despăgubire pentru cazurile de încălcare a normelor CE antitrust⁶³ în care prezintă propuneri concrete. Propunerile din Cartea albă includ: (i) clarificarea

⁵⁸ JO L 205, 2.8.2002, p.1.

⁵⁹ http://ec.europa.eu/energy/coal/consultations/2009_07_15_en.htm

⁶⁰ Orientări comunitare pentru ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier pentru perioada 2007-2013 (JO C 319, 27.12.2006, p. 1.

⁶¹ Regulamentul (CE) nr. 1535/2007 al Comisiei din 20 decembrie 2007 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor *de minimis* în sectorul producției de produse agricole (JO L 337, 21.12.2007, p. 35).

⁶² COM(2009)206 final, însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei, SEC(2009)574 final.

⁶³ COM(2008)165 final, a se vedea <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>

tipurilor de daune care pot fi revendicate și de către cine; (ii) facilitarea poziției consumatorilor și a altor victime indirecte în situațiile în care li s-a perceput un suprapreț; (iii) îmbunătățirea eficienței acțiunilor subsecvente în despăgubiri prevăzându-se că încălcarea deciziilor finale ale autorităților naționale în domeniul concurenței constituie dovezi suficiente ale unei încălcări; (iv) asigurarea faptului că reclamanții pot obține un acces echitabil la probe prin prezentarea în instanță; (v) punerea la dispoziție a unor căi de atac colective eficace și (vii) propunerea unor norme care să asigure o interacțiune armonioasă între executarea publică și privată, inclusiv protecția programelor de clemență.

65. În martie 2009, atât Parlamentul European, și Comitetul Economic și Social European au adoptat avize în sprijinul abordării acestei Cărții albe. Serviciile Comisiei au început să lucreze la instrumentele tehnice menite să asigure atingerea obiectivelor Cărții albe, ținând seama în mod corespunzător de opiniile și observațiile primite în cadrul consultării publice. De asemenea, serviciile Comisiei au început să lucreze la o orientare fără caracter obligatoriu cu privire la cuantificarea daunelor.

Cartelurile

66. În 2009, Comisia a adoptat șase decizii referitoare la carteluri⁶⁴, impunând amenzi în valoare de 1,62 miliarde EUR pentru 43 de întreprinderi⁶⁵. Comisia a acordat în continuare o importanță deosebită depistării, anchetării și sancționării cartelurilor. Pentru prima dată, Comisia a emis decizii referitoare la carteluri în Slovacia și Slovenia (cazul *Carbura de calciu* - în ceea ce privește pulberea și granulele de carbură de calciu pentru industria gazelor și industria metalurgică). Lupta împotriva cartelurilor, cu o dimensiune internațională, s-a dovedit de mare succes, după cum arată deciziile în cazurile *Conducte marine*⁶⁶ (un cartel privind împărțirea pieței și fixarea prețurilor la conductele marine utilizate pentru încărcarea pe nave a țițeiului, a produselor petroliere și a altor produse din instalațiile offshore și pentru descărcarea acestora în instalațiile offshore, în cazul căruia UE a cooperat cu SUA, Regatul Unit și Japonia), *Transformatoare*⁶⁷ (un acord de împărțire a pieței între producătorii europeni și japonezi referitor la transformatoare, autotransformatoare și bobine în derivație, cu o gamă de tensiune mai mare sau egală cu 380 kV) și *Stabilizatori termici* (un acord de împărțire a pieței și de fixare a prețurilor pentru aditivii din plastic, în care au fost implicate întreprinderi din UE, SUA și Elveția).
67. După ce în 2007 Tribunalul de Primă Instanță a anulat Decizia privind *fier-betonul armat*⁶⁸, la 30 septembrie Comisia a readoptat decizia sa inițială din 2002, păstrând toate cele opt întreprinderi și confirmând o amendă aproape identică⁶⁹.

⁶⁴ Cazurile COMP/39406 *Conducte marine*; COMP/39401 *E.on/GDF*; COMP/39396 *Carbură de calciu*; COMP/37956 *Fier-beton armat (readoptare)*; COMP/39129 *Transformatoare* și COMP/38589 *Stabilizatori termici*.

⁶⁵ Inclusiv entități care nu au fost amendate, precum solicitanții de imunitate. În cazul în care decizia privește mai multe entități juridice din cadrul aceleiași grup, acestea sunt considerate o singură entitate.

⁶⁶ A se vedea raportul anal privind concurența pentru anul 2007, p. 43.

⁶⁷ [A se vedea IP/09/1432](#).

⁶⁸ T-77/03 *Feralpi Siderugica SpA/Comisia* [2007] Rec II-139 Summ.pub.

⁶⁹ Odată cu readoptarea deciziei, Comisia a impus o amendă în valoare de 83 250 de milioane EUR, reducând amenda pentru una dintre întreprinderi de la 16 140 de milioane EUR la 14 350 de milioane EUR ca urmare a unei schimbări a dimensiunii relative a acesteia din urmă. [A se vedea IP/09/1389](#).

Alte acorduri și practici concertate

68. În ceea ce privește aplicarea normelor antitrust la cazuri care nu privesc cartelurile, la 14 octombrie Comisia a adoptat o decizie de angajament⁷⁰ prin care conferă un caracter obligatoriu din punct de vedere juridic angajamentelor oferite de Asociația Internațională a Societăților de Clasificare (IACS) pentru a răspunde preocupărilor exprimate în cursul unei anchete în conformitate cu articolul 81 CE și cu articolul 53 din Acordul SEE pe piața mondială a navelor clasificate.
69. În 2009 au fost revizuite o serie de REC, dacă a fost cazul împreună cu orientările aferente privind aplicarea articolului 101 din TFUE, ce urmau să expire în viitorul apropiat. Aceste revizuiuri au ca obiect în special REC pentru acordurile verticale și orizontale, REC privind asigurările⁷¹ (a se vedea secțiunea 2.1) și REC privind autovehiculele (a se vedea secțiunea 2.9).
70. În iulie, Comisia a emis un proiect de REC și orientări în vederea unei consultări publice pe marginea acordurilor verticale. În textul acestui proiect se propune menținerea, în esență, a normelor actuale, însoțită în același timp de adaptarea și perfecționarea acestora pentru a se ține seama de evoluțiile de pe piață, în special de în ceea ce privește puterea de cumpărare și creșterea continuă a vânzărilor pe internet.
71. În ceea ce privește acordurile orizontale, revizuirea orientărilor⁷² este corelată cu revizuirea „REC privind acordurile de specializare”⁷³ și de „REC privind acordurile de dezvoltare”⁷⁴. Orientările orizontale se referă nu numai la acordurile de specializare și de C&D, ci și la acorduri de alte tipuri, cum ar fi acordurile de producție, de comercializare și acordurile de achiziții comune.
72. De asemenea, a fost adoptat Regulamentul (CE) nr. 906/2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate stabilite între companiile maritime de linie (consorții)⁷⁵. Acest regulament permite, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții, cooperarea operațională între companiile maritime de linie cu scopul de a oferi o linie de servicii de transport în comun. Acest tip de cooperare este exceptat de la normele UE în domeniul concurenței din 1995. Noul regulament intră în vigoare la 25 aprilie 2010 pe o perioadă de cinci ani.

⁷⁰ Cazul [COMP/39416](#) *Clasificarea navelor*.

⁷¹ Regulamentul (CE) nr. 358/2003 al Comisiei din 27 februarie 2003 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate în sectorul asigurărilor ([JO L 53, 28.2.2003, p. 8](#)).

⁷² Comunicarea Comisiei - Linii directe privind aplicabilitatea articolului 81 la acordurile de cooperare orizontală, JO C 3, 6.1.2001, p. 2.

⁷³ Regulamentul (CE) nr. 2658/2000 al Comisiei din 29 noiembrie 2000 de aplicare a articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri de specializare, JO L 304, 5.12.2000, p. 3.

⁷⁴ Regulamentul (CE) nr. 2659/2000 al Comisiei din 29 noiembrie 2000 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat unor categorii de acorduri de cercetare și dezvoltare, JO L 304, 5.12.2000, p. 7.

⁷⁵ JO L 256, 29.9.2009, p. 31.

Abuzul de poziție dominantă (articolul 102 TFUE)

73. La 24 februarie, în *Jurnalul Oficial* (JO) s-au publicat Orientările Comisiei privind prioritățile sale în aplicarea articolului 82 din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante⁷⁶.
74. Comisia a adoptat unele decizii finale în sectorul energetic (RWE și GdF) și în sectorul informatic (Intel, Microsoft și Rambus). De asemenea, Comisia a decis să deschidă proceduri în sectorul comunicațiilor electronice (operatori tradiționali slovaci și polonezi pe piața serviciilor în bandă largă) și în sectorul serviciilor financiare (Standard & Poor's și Thomson Reuters). Mai multe informații detaliate pot fi găsite în secțiunile sectoriale corespunzătoare din prezentul raport.
- 13. Măsuri de stat (întreprinderi publice/întreprinderi cu drepturi exclusive și speciale - articolul 106 din TFUE)**
75. La 2 februarie, Comisia a transmis Republicii Slovace un aviz motivat⁷⁷ prin care îi solicita să își alinieze legea privind concurența la legislația UE. La 25 iunie, Comisia a închis procedura privind încălcarea dreptului comunitar⁷⁸, ca urmare a abrogării cu efect de la 1 iunie a dispoziției contestate în toate elementele sale. Împotriva Republicii Slovace a mai fost deschisă o procedură de încălcare a dreptului comunitar, care încă se află în curs de desfășurare, cu privire la neaplicarea Deciziei Comisiei din 2008 privind legea slovacă în domeniul poștal⁷⁹.
76. În august, Comisia a adoptat o decizie prin care se acceptă angajamentele asumate de Grecia în vederea asigurării unui acces echitabil la depozitele elene de lignit⁸⁰.
77. În octombrie, ca urmare a deschiderii procesului de distribuție a „Livret A” de către bănci, procedura privind încălcarea dreptului comunitar inițiată împotriva Franței în 2007 a fost închisă.

1.4 Controlul concentrărilor

1.4.1. Definiția și aplicarea normelor

78. În 2009, numărul concentrărilor notificate a fost sub nivelurile-record înregistrate în anii precedenți. În total, Comisiei i-au fost notificate 259 de tranzacții și au fost adoptate 243 de decizii finale. Dintre aceste decizii finale, 225 de tranzacții au fost aprobate fără condiții în prima etapă, 82 de decizii au fost aprobate fără condiții în cadrul procedurii normale, iar 143 (sau 63,6%) au fost aprobate prin procedura simplificată. În prima etapă au fost autorizate 13 tranzacții, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții. În plus, Comisia a inițiat cinci acțiuni legate de etapa a doua, trei decizii fiind adoptate sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții. Două cazuri au fost

⁷⁶ JO C 45, 24.2.2009, p. 7.

⁷⁷ [A se vedea comunicatul de presă IP/09/200](#), 2.2.2009.

⁷⁸ A se vedea comunicatul de presă [IP/09/1182](#), 23.7.2009. Rezolvarea cu succes a acestui caz a urmat unei proceduri anterioare de încălcare a dreptului comunitar împotriva Republicii Cehe, în cazul căreia legislația problematică similară a fost, de asemenea, abrogată în 2007.

⁷⁹ Cazul COMP/39562 *Legislația slovacă în domeniul poștal* ([JO C 322](#), 17.12.2008, p. 10). A se vedea și comunicatul de presă [IP/08/1467](#), 7.10.2008.

⁸⁰ JO C 243, 10.10.2009, p. 5.

retrase în etapa a II-a, iar șase în etapa I. În cursul anului nu s-a adoptat nicio decizie de interdicție.

1.4.2. *Articolul 21*

79. Competențele juridice prevăzute la articolul 21 alineatul (4) din Regulamentul CE privind concentrările economice permit Comisiei să intervină pentru a descuraja și, în ultimă instanță, pentru a împiedica statele membre să împiedice sau să restricționeze din motive nejustificate preluarea de companii naționale de către societăți din alte state membre. Această dispoziție prevede, de asemenea, un cadru procedural pentru schimbul de opinii în timp util cu statele membre pentru a deosebi intervențiile cu o motivație protecționistă de urmărirea reală a unor interese publice legitime (altele decât concurența). De la începutul existenței sale, articolul 21 a fost aplicat în mai puțin de 20 de cazuri. După o perioadă de aplicare mai frecventă a articolului 21, în 2009 nu s-a deschis nicio procedură nouă în temeiul acestei dispoziții.

1.4.3 *Raportul privind concentrările economice*

80. La cinci ani de la intrarea în vigoare a Regulamentului privind concentrările economice (REC), Comisia a prezentat Consiliului un raport privind aplicarea acestuia⁸¹. Concluzia la care se ajunge în acest raport este că, în ansamblu, pragurile jurisdicționale și mecanismele de trimitere au asigurat cadrul juridic corespunzător pentru alocarea și realocarea flexibilă a cazurilor între Comisie și autoritățile naționale în domeniul concurenței (ANC). De asemenea, raportul constată că mecanismele de notificare *ex-post* s-au dovedit a fi în continuare utile în realocarea cazurilor, în ciuda introducerii mecanismelor de transfer înainte de notificare.

81. În sfârșit, raportul evidențiază domeniile în care ar mai fi loc de îmbunătățiri, cum ar fi modul de funcționare a regulii celor două treimi, modul de soluționare a cazurilor notificate la trei sau mai multe ANC (conceptul de „ghișeu unic”) și aspectul îmbunătățirii convergenței normelor naționale aplicabile în raport cu normele comunitare.

2. EVOLUȚII SECTORIALE

2.1. Servicii financiare

82. Piețele financiare sunt esențiale pentru funcționarea economiilor moderne. Anul acesta a fost extrem de dificil pentru sectorul financiar, iar Comisia a jucat un rol principal prin asigurarea securității juridice în domeniul ajutoarelor de stat și al controlului concentrărilor economice⁸².

83. În domeniul distribuției de date privind piața financiară, a fost inițiată o procedură oficială împotriva Standard & Poor's pentru presupusul abuz de poziție dominantă legat de emiterea și licențierea codurilor de identificare a valorilor mobiliare,

⁸¹ Comunicarea Comisiei către Consiliu, Raport privind funcționarea Regulamentului nr. 139/2004 și documentul de lucru al serviciilor Comisiei, 18 iunie 2009 (COM (2009)281 final).

⁸² A se vedea și capitolul special din acest raport pentru mai multe detalii.

denumite ISIN⁸³. Comisia a inițiat procedura oficială împotriva Thomson Reuters cu privire la utilizarea RIC⁸⁴.

84. Ca urmare a inițierii investigațiilor Comisiei din 2008 privind comisioanele interbancare multilaterale (CIM) transfrontaliere ale VISA Europe, în aprilie s-a trimis o comunicare privind obiecțiunile. În luna mai, Comisia a comandat un studiu extern pentru compararea costurilor plăților în numerar și cu carduri.
85. Comisia a continuat să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a deciziei de interdicere din 2007 privind comisioanele interbancare multilaterale (CIM) transfrontaliere ale MasterCard. În aprilie, MasterCard s-a angajat să reintroducă comisioane interbancare multilaterale substanțial mai mici⁸⁵ pentru a respinge mărirea taxelor din cadrul schemei și să își modifice regulile de sistem pentru a spori transparența și concurența pe piața cardurilor de plăți⁸⁶. Punerea în aplicare a acestor angajamente este monitorizată îndeaproape de către un mandatar independent.
86. Comisia a realizat o evaluare a funcționării regulamentului curent de exceptare pentru asigurări⁸⁷ înainte de expirarea acestuia la 31 martie 2010. Pe baza probelor găsite în timpul evaluării, proiectul de regulament de exceptare reînnoiește scutirea pentru două categorii de înțelegeri: compilări, tabele și studii comune și acorduri privind fondurile de coasigurare sau coreasigurare. Proiectul a fost publicat spre consultare în 5 octombrie pentru opt săptămâni.
87. Lobby-ul antitrust în domeniul serviciilor financiare s-a axat în mare măsură asupra SEPA (zona unică de plăți în Euro). SEPA este o inițiativă de autoreglementare lansată de Industria Bancară Europeană și condusă de Consiliul European de Plăți (EPC) în vederea atingerii unei zone integrate de plăți în euro, prin care plățile transfrontaliere să devină la fel de ușoare și de eficiente ca plățile interne.
88. În cursul anului 2009, au avut loc discuții neoficiale cu potențialii jucători nou-intrați – în special, Payfair și Monnet – pentru a se clarifica în primul rând compatibilitatea mecanismelor lor de finanțare prevăzute cu regulile privind concurența și pentru a se încuraja o concurență eficientă conformă cu SEPA pe piața cardurilor de plăți.
89. Dialogul lansat cu EPC în 2007 a continuat în 2009, punându-se accentul pe comisioanele interbancare pentru Debitul direct SEPA (SDD), pe guvernanta EPC și

⁸³ ISIN sunt identificatori globali pentru valori mobiliare și intră sub incidența standardului (ISO) 6166 al Organizației Internaționale de Standardizare. Aceștia sunt indispensabili pentru un număr de operațiuni pe care le realizează instituțiile financiare (de exemplu, raportarea către autorități sau compensarea și decontarea) și nu pot fi substituiți cu alți identificatori pentru valori mobiliare. A se vedea și [MEMO/09/508](#).

⁸⁴ RIC sunt coduri scurte, alfanumerice care identifică valorile mobiliare și locațiile lor de tranzacționare. Acestea se utilizează pentru preluarea informațiilor din fluxurile de date în timp real ale Thomson Reuters, de exemplu, informații în timp real privind prețurile acțiunilor de la o anumită bursă. A se vedea și [IP/09/1692](#) din 10.11.2009.

⁸⁵ În conformitate cu noua metodologie, CIM medii ponderate maxime per tranzacție se reduc acum la 0,30% pentru cardurile de credit pentru consumatori și la 0,20% pentru cardurile de debit pentru consumatori.

⁸⁶ A se vedea [IP/09/515](#) și MEMO/09/143.

⁸⁷ Regulamentul (CE) nr. 358/2003 al Comisiei din 27 februarie 2003 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate în sectorul asigurărilor ([JO L 53, 28.2.2003, p. 8](#)).

a schemelor, precum și pe standardizare. În martie, Comisia și BCE au prezentat o declarație comună de clarificare a principiilor de finanțare pentru SDD, incluzând posibilitatea de a încasa provizoriu comisioane interbancare multilaterale în unele state membre⁸⁸. La 2 noiembrie, Regulamentul 924/2009⁸⁹ privind plățile transfrontaliere a intrat în vigoare, iar Comisia și BCE au publicat orientarea pentru finanțarea pe termen lung a SDD⁹⁰. Orientarea se referă la perioada în care mecanismele CIM provizorii nu se mai aplică.

90. Între 3 noiembrie și 14 decembrie, Comisia a lansat o consultare publică privind orientarea ulterioară a participanților la programul SDD cu privire la evaluarea mecanismelor de finanțare colectivă în conformitate cu regulile privind concurența. În urma consultării, Comisia va putea, dacă este cazul, să decidă adoptarea unor orientări suplimentare pentru a oferi o mai mare claritate și previzibilitate a cadrului general de analiză.

2.2. Energie și mediu

91. La 6 aprilie, Parlamentul European și Consiliul au adoptat pachetul legislativ energie/climă care conține măsuri pentru combaterea schimbărilor climatice și promovarea energiei regenerabile care a fost propus de Comisie în ianuarie 2008. Pachetul conține o directivă privind energia regenerabilă care stabilește criteriile de durabilitate pentru biocombustibili și biolichide⁹¹ care sunt, de asemenea, relevante pentru evaluarea ajutorului de stat în acest domeniu. Mai mult, Parlamentul European și Consiliul au adoptat o Directivă de revizuire a schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) pentru gazele cu efect de seră⁹².
92. La 13 iulie, Parlamentul European și Consiliul au adoptat pachetul Piața internă a energiei⁹³, iar la 16 iulie, Comisia a adoptat o propunere pentru un Regulament privind măsurile de garantare a securității alimentării cu gaze.
93. Comisia a fost foarte activă în aplicarea politicii de concurență în sectorul energetic, pe baza cunoștințelor obținute prin Ancheta sectorului energetic⁹⁴. Dezvoltarea unei concurențe eficiente pe aceste piețe ar trebui să ducă la o siguranță sporită a furnizării, la un impact redus asupra mediului, la o inovare mai mare și la furnizarea energiei la prețuri competitive pentru gospodăriile și societățile europene.

⁸⁸ [Declarație comună a Comisiei Europene și a Băncii Centrale Europene de clarificare a anumitor principii care stau la baza unui model viitor de afaceri pentru Debitul direct SEPA \(SDD\), SEC\(2009\)397.](#)

⁸⁹ JO L 266, 9.10.2009, p. 11.

⁹⁰ [Aplicabilitatea articolului 81 din Tratatul CE la plățile interbancare multilaterale în Debitul direct SEPA SEC \(2009\)1472.](#)

⁹¹ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO L 140, 5.6.2009, p. 16).

⁹² Directiva 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea îmbunătățirii și extinderii sistemului comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră (JO L 140, 5.6.2009, p. 63).

⁹³ JO L 211, 14.8.2009.

⁹⁴ Comunicarea Comisiei: anchetă efectuată în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în sectoarele europene ale gazului și energiei electrice (raport final) (COM(2006)851 final, 10.1.2007) și Raportul DG Concurență privind ancheta sectorială în sectorul energiei electrice (SEC(2006)1724, 10.1.2007).

94. La 18 martie, a fost adoptată o decizie⁹⁵ în cazul RWE de blocare a pieței gazelor prin care angajamentele de cesionare propuse anterior de RWE au devenit obligatorii din punct de vedere juridic, iar ancheta a fost încheiată. Similar, angajamentele oferite de GDF Suez⁹⁶ au devenit obligatorii din punct de vedere juridic, prin adoptarea la 2 decembrie a unei decizii în temeiul articolului 9 din Regulamentul 1/2003. Angajamentele vor face mai ușoară intrarea concurenților pe piața franceză a gazelor. În plus, la 4 noiembrie, Comisia a lansat un test de piață privind angajamentele oferite de societatea energetică franceză EDF, în cazul *Blocare clienți EDF*⁹⁷. Împreună cu reforma pieței reglementate a electricității care este pusă în aplicare de guvernul francez⁹⁸, angajamentele din acest caz au potențialul de a constitui un pas important înainte către o piață complet concurențială a electricității în Franța. La 22 decembrie 2009, o evaluare preliminară în sensul articolului 9 din Regulamentul 1/2003 a fost trimisă către E.ON AG și filialele acesteia, inclusiv E.ON Ruhrgas AG și E.ON Gastransport GmbH, exprimând îngrijorarea cu privire la o încălcare a articolului 102 TFEU (fostul articol 82 CE). În paralel, Comisia a pregătit o notificare a unui test de piață în sensul articolului 27 alineatul (4) din Regulamentul 1/2003.
95. În ceea ce privește alte cazuri de energie, la 8 iulie, Comisia a adoptat o decizie în temeiul articolului 7 din Regulamentul 1/2003, impunând amenzi totale de 1 106 milioane EUR pentru E.ON și GDF Suez pentru împărțirea pieței⁹⁹. Acestea sunt primele amenzi pe care Comisia le-a impus pentru o încălcare antitrust în sectorul energetic și reprezintă cea mai mare amendă impusă în 2009. La 6 martie, o comunicare privind obiecțiunile a fost adresată către ENI S.p.A.¹⁰⁰ cu privire la gestionarea și exploatarea de către societate a conductelor de transport al gazului natural. La 23 aprilie, a fost inițiată procedura în cazul *Svenska Kraftnät*¹⁰¹. La 6 octombrie, Comisia a lansat un test de piață¹⁰², prin care părțile interesate au fost invitate să facă unele observații privind angajamentele oferite de Svenska Kraftnät (SvK), operatorul sistemului de transport suedez.
96. În domeniul concentrărilor economice, Comisia a aprobat cu măsuri corective trei tranzacții privind furnizarea de gaze și electricitate: achiziția Vattenfall de către Nuon Energy¹⁰³, achiziția de către RWE a Essent¹⁰⁴ și achiziția Segebel de către EDF¹⁰⁵. Două cazuri¹⁰⁶ rezultate din măsurile corective acordate de procedura antitrust E.ON¹⁰⁷ au fost aprobate necondiționat.

⁹⁵ [A se vedea IP/09/410](#), 18.3.2009.

⁹⁶ Cazul COMP/39316.

⁹⁷ Cazul COMP/39386 *Contracte de electricitate pe termen lung în Franța*.

⁹⁸ [A se vedea MEMO/09/394](#).

⁹⁹ Cazul COMP/39401. [A se vedea IP/09/1099](#), 8.7.2009.

¹⁰⁰ Cazul COMP/39315. [A se vedea MEMO/09/120](#), 19.3.2009.

¹⁰¹ Cazul COMP/39351. [A se vedea MEMO/09/191](#), 23.4.2009.

¹⁰² A se vedea [IP/09/1425](#), 6.10.2009.

¹⁰³ Cazul COMP/M.5496 Decizia Vattenfall/Nuon.

¹⁰⁴ Cazul COMP/M.5467 RWE/Essent.

¹⁰⁵ Cazul COMP/M.5549 EDF/Segebel.

¹⁰⁶ Cazul COMP/M.5512 Electrabel/E.ON (anumite active) și M.5519 E.ON/Electrabel active dobândite.

¹⁰⁷ Cazurile COMP/39388 și COMP/39389 E.ON electricitate.

97. În domeniul controlului ajutoarelor de stat s-au înregistrat progrese cu privire la tarifele reglementate pentru energia electrică din Franța¹⁰⁸. La 19 septembrie, guvernul francez a anunțat un plan de reformă pentru o eliminare treptată a tarifelor și un mecanism pentru stimularea concurenței pe piața energiei electrice prin asigurarea accesului concurenților la un anumit procent din capacitatea de generare a energiei nucleare a EDF la un preț reglementat. Adoptarea legislației franceze este necesară înainte de a fi posibil pentru Comisie să ia o decizie finală¹⁰⁹.
98. La 18 noiembrie, a fost adoptată o decizie negativă cu recuperare în cazul tarifelor preferențiale pentru instalațiile Alcoa din Veneto și Sardinia¹¹⁰.
99. În domeniul energiilor regenerabile, Comisia a autorizat o schemă cipriotă¹¹¹, trei scheme daneze¹¹² și o schemă austriacă de subvenționare a tarifelor de alimentare în favoarea producătorilor de energii regenerabile¹¹³. În același timp, a început o investigație amănunțită privind anumite prevederi ale programului austriac care par să favorizeze marii consumatori de energie¹¹⁴.
100. Sub rezerva respectării condițiilor, a fost aprobat un proiect danez de acordare de scutiri de taxe pentru CO₂ societăților incluse în schema UE ETS¹¹⁵. Mai mult, Comisia a aprobat reduceri de taxe pentru industria daneză a cimentului, primul caz de acest fel care a fost aprobat în conformitate cu noile reguli pentru ajutor sub forma reducerilor de taxe de mediu din Orientările privind ajutorul pentru protecția mediului¹¹⁶. Pe de altă parte, Comisia a hotărât că o scutire de taxe similară privind industria ceramică olandeză nu era compatibilă¹¹⁷, deoarece scutirea de taxe nu poate fi considerată necesară sau proporțională.
101. Comisia a autorizat un program britanic de introducere a unui sistem de tranzacționare pentru emisiile de CO₂ legate de consumul de energie¹¹⁸. Mai mult, au fost adoptate scheme poloneze¹¹⁹, lituaniene¹²⁰ și bulgare¹²¹ de acordare a unor reduceri de taxe pentru stimularea producerii anumitor forme de biocombustibili.

¹⁰⁸ Cazul C17/2007 (ex NN19/07) *Tarifele reglementate pentru energia electrică în Franța* (JO C 96, 25.4.2009, p. 18).

¹⁰⁹ MEMO/09/394, 15.9.2009.

¹¹⁰ Cazul C36b/2006 *Tarif preferențial pentru energia electrică - Alcoa* (încă nepublicat).

¹¹¹ Cazul N143/2009 *Program de ajutor pentru încurajarea generării electricității cu sisteme mari comerciale eoliene, solare, fotovoltaice și biomasă* (JO C 247, 15.10.2009, p. 2).

¹¹² Cazul N359/2008 *Supliment pentru electricitatea generată prin incinerarea biomasei* (JO C 179, 1.8.2009, p. 1); Cazul N354/2008 *Supliment pentru electricitatea generată din turbine eoliene noi* (JO C 143, 24.6.2009, p. 6); Cazul N356/2008 *Supliment pentru electricitatea generată cu biogaz* (JO C 151, 3.7.2009, p. 16).

¹¹³ Cazul N446/2008 *Al doilea amendament la Legea electricității ecologice 2008* (JO C 217, 11.9.2009, p. 12).

¹¹⁴ C24/2009 (ex N446/2008) *Al doilea amendament la Legea electricității ecologice 2008* (JO C 217, 11.9.2009, p. 12).

¹¹⁵ Cazul C41/2006 *Modificarea taxei pentru CO₂ pentru consumul de combustibil reglementat prin cote în industrie* (versiunea publică nu este încă disponibilă).

¹¹⁶ Cazul N327/2008 *Reduceri de taxe pentru NOx pentru marii poluatori și pentru societățile care reduc poluarea și reduceri de taxe pentru biogaz și biomasă*.

¹¹⁷ Cazul C5/2009 (ex N210/2008) *Scutire de taxe de mediu pentru producătorii de ceramică*.

¹¹⁸ Cazul N629/2008 *Angajamentul de reducere a emisiilor de carbon (CRC)*.

¹¹⁹ Cazul N57/2008 *Ajutor de operare pentru biocombustibili - Polonia* (JO C 247, 15.10.2009, p. 1).

¹²⁰ Cazul N372/2007 *Sprijin pentru biocombustibili* (JO C 106, 8.5.2009, p. 14).

¹²¹ Cazul N607/2008 *Reduceri de taxe pentru biocombustibili (Bulgaria)*.

102. Comisia s-a ocupat de un număr de măsuri austriece de promovare a generării de energie termică și electrică¹²² și a infrastructurii de distribuție¹²³; a autorizat trei scheme poloneze privind rețelele de distribuție a energiei termice¹²⁴, privind rețelele de racordare a electricității la energii regenerabile¹²⁵ și privind modernizarea rețelelor de distribuție a electricității¹²⁶. Comisia a aprobat, de asemenea, o schemă pentru o licitație de realizare a două studii tehnice și de fezabilitate complete (studii FEED) pentru două proiecte demonstrative de captare și stocare a carbonului (CCS), derulate la scară industrială în Regatul Unit¹²⁷.
103. În sfârșit, pe baza Cadrului temporar¹²⁸, Comisia a aprobat schemele naționale de ajutor din Franța¹²⁹, Germania¹³⁰, Spania¹³¹, Italia¹³² și Regatul Unit¹³³, pentru păstrarea investițiilor în produse cu un beneficiu ecologic (adică, produse ecologice). Schemele au fost soluționate printr-o procedură accelerată.

2.3. Comunicații electronice

104. Furnizorii de servicii de comunicații electronice au continuat să opereze în limitele cadrului legislativ UE pentru comunicații electronice¹³⁴. Reglementarea ex ante în temeiul Cadrului de reglementare se bazează pe principiile legislației în materie de

¹²² Cazul N461/2008 *Legea privind centralele de cogenerare (de energie termică și electrică) (CHP)* (JO C 109, 13.5.2009, p. 1).

¹²³ Cazul N485/2008 *Program de ajutor pentru infrastructura de termoficare și răcire și instalațiile de răcire (AT)* (JO C 191, 14.8.2009, p. 1).

¹²⁴ Cazul N54/2009 *Ajutor pentru modernizarea rețelelor de distribuție a termoficării din Polonia* (JO C 204, 29.8.2009, p. 2).

¹²⁵ Cazul N55/2009 *Ajutor pentru construirea și modernizarea rețelelor de racordare a electricității la energiile regenerabile din Polonia* (JO C 206, 1.9.2009, p. 3).

¹²⁶ Cazul N56/2009 *Ajutor pentru modernizarea și înlocuirea rețelelor de distribuție a electricității din Polonia* (JO C 206, 1.9.2008, p. 4).

¹²⁷ Cazul N74/2009 *CCS - FEED* (JO C 203, 28.8.2009, p. 2).

¹²⁸ Cadrul temporar pentru măsurile de ajutor de stat pentru sprijinirea accesului la finanțare în condițiile crizei economice și financiare actuale (JO C 83, 7.4.2009, p. 1).

¹²⁹ Cazul N11/2009 *Régime temporaire de prêts bonifiés pour les entreprises fabriquant des produits verts* (JO C 106, 8.5.2009, p. 22).

¹³⁰ Cazul N426/2009 Cadrul federal pentru împrumuturile cu dobândă subvenționată pentru fabricarea de produse ecologice (JO C 225, 18.9.2009, p. 2).

¹³¹ Cazul N140/2009 *Planul de competitivitate al sectorului automobilelor - Realizarea de investiții pentru fabricarea de produse mai ecologice* (JO C 146, 26.6.2009, p. 2).

¹³² Cazul N542/2009 Ajutor pentru fabricarea de produse ecologice.

¹³³ Cazul N72/2009 Ajutor temporar pentru fabricarea de produse ecologice (JO C 145, 25.6.2009, p. 7).

¹³⁴ Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) ([JO L 108, 24.4.2002, p. 33](#)), Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora (Directiva privind accesul) ([JO L 108, 24.4.2002, p. 7](#)), Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) ([JO L 108, 24.4.2002 p. 21](#)), Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (Directiva privind serviciul universal) ([JO L 108, 24.4.2002, p. 51](#)), Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) ([JO L 201, 31.7.2002, p. 37](#)). Aceste directive au fost modificate recent prin Directivele 2009/140/CE și 2009/136/CE (JO L 337, 18.12.2009, p. 37 și 11).

concurență. Această abordare a fost adoptată de către autoritățile naționale de reglementare (ANR) în evaluarea piețelor comunicațiilor electronice.

105. În 2009, Comisia a primit 161 de notificări de la autoritățile naționale de reglementare și a adoptat 87 de scrisori cu observații și 59 de scrisori fără observații în conformitate cu mecanismul comunitar de consultare instituit prin articolul 7 din directiva-cadru, iar 9 cazuri încă mai erau deschise la sfârșitul anului. Într-un caz¹³⁵, Comisia a exprimat îndoieli serioase privind compatibilitatea măsurilor notificate cu legislația UE și a inițiat a doua etapă a investigațiilor.
106. La 7 mai, Comisia a publicat o recomandare privind tarifele de terminare¹³⁶ stabilind o metodologie pentru reglementarea tarifelor de terminare, cu scopul asigurării consecvenței abordărilor de reglementare. La 1 iulie, a intrat în vigoare un nou Regulament UE privind roaming-ul în interiorul Comunității. Noile reguli se vor aplica până în vara anului 2012 și până în vara anului 2010, Comisia va face un raport privind funcționarea acestora către Parlamentul European și Consiliu.
107. Comisia încurajează măsurile de ajutor în scopul asigurării unei acoperiri în bandă largă la prețuri convenabile pentru toți cetățenii europeni. Până în 2009, Comisia a evaluat și a aprobat utilizarea ajutoarelor de stat și a altor tipuri de finanțare publică de aproximativ 2 miliarde EUR¹³⁷ în Europa care au generat investiții în rețele în bandă largă în valoare de peste 3 miliarde EUR.
108. Orientările pentru bandă largă adoptate în septembrie se referă nu doar la ajutorul pentru rețelele în bandă largă de bază (serviciile în bandă largă ADSL, prin cablu, mobile, fără fir sau prin satelit), ci și la sprijinul pentru rețele AGN de viteză foarte mare (bazate pe fibră optică sau rețele de cablu avansate și îmbunătățite, în stadiul actual). Orientările oferă, de asemenea, explicații suplimentare privind modul în care jurisprudența existentă se aplică în sectorul accesului în bandă largă, pentru acele cazuri în care un stat membru încadrează operarea unei rețele în bandă largă la serviciile de interes economic general (SGEI). În acest context, Comisia a aprobat o finanțare publică în valoare de 59 milioane EUR pentru un proiect AGN în departamentul francez Hauts-de-Seine¹³⁸.
109. În domeniul antitrust, Comisia a inițiat procedura împotriva operatorilor preexistenți polonez și slovac de pe piața accesului în bandă largă¹³⁹.

2.4. Tehnologia informației

110. Sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor are o importanță deosebită pentru încurajarea inovației și realizarea potențialului economiei digitale. Piețele tehnologiei

¹³⁵ Cazul AT/2009/970 privind piața de acces la internet în bandă largă din Austria

¹³⁶ Tarifele de terminare sunt tarifele cu ridicata percepute de operatorul părții apelate de la operatorul rețelei părții care inițiază apelul. Tarifele au un impact considerabil asupra facturilor de telefon ale consumatorilor și de aceea sunt supuse unor reglementări de preț de către autoritățile naționale de reglementare. Recomandarea Comisiei 2009/396/CE din 7 mai 2009 cu privire la reglementarea tarifelor de terminare a apelurilor telefonice în rețele fixe și în rețele mobile în UE (JO L 124, 20.5.2009).

¹³⁷ Din care 1,5 miliarde EUR au fost constituite ca ajutor de stat în temeiul articolului 107 TFEU.

¹³⁸ Decizia Comisiei din 30 septembrie 2009 privind N331/2008 "Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine". Încă nepublicată.

¹³⁹ [MEMO/09/203, 27.4.2009.](#)

informațiilor sunt frecvent predispușe la efecte de rețea, ca de exemplu cazul *Microsoft*¹⁴⁰ din 2004 al Comisiei. Aceste efecte se pot solda cu clienți captivi, precum și cu apariția de poziții dominante pe piață, care nu sunt problematice în sine, însă pot necesita o aplicare la timp a legislației din domeniul concurenței pentru a se asigura concurența pe baza meritelor pe piețele respective sau pe piețele conexe. În acest context, interoperabilitatea și standardele sunt probleme cheie recurente într-o lume tot mai interconectată.

111. În cazul *Intel*¹⁴¹ a fost pronunțată o decizie de interzicere la 13 mai, ajungându-se la concluzia că Intel a încălcat articolul 82 CE implicându-se în practici anticoncurențiale cu scopul de a-și exclude concurenții de pe piața pentru procesoarele x86 (CPU). Aceste practici au afectat negativ consumatorii din SEE. Prin subminarea capacității concurenților săi de a concura pe baza meritelor produselor lor, acțiunile Intel au subminat concurența, au redus opțiunile consumatorilor și au împiedicat inovarea. Decizia impune Intel o amendă de 1,06 miliarde EUR, care este cea mai mare amendă impusă vreodată de către Comisie unei societăți. Intel a depus un apel împotriva deciziei la Tribunal în 22 iulie¹⁴².
112. La 16 decembrie 2009, Comisia a impus ca obligatorii din punct de vedere juridic angajamentele *Microsoft*, care se oferise să ia măsuri în ceea ce privește preocupările legate de concurență, exprimate de Comisie într-o comunicare privind obiecțiunile din ianuarie 2009 în legătură cu conectarea motorului de căutare web al Microsoft, Internet Explorer, de sistemul său de operare dominant Windows pentru PC-urile client. Aceste angajamente ar trebui să aibă ca rezultat o opțiune mai diversificată și mai informată asupra motoarelor de căutare web pentru consumatorii din SEE și o libertate mai mare pentru producătorii de computere. Microsoft s-a angajat (a) să distribuie o actualizare software pentru un Ecran de opțiune către utilizatorii sistemelor de operare Windows pentru PC-urile client din cadrul SEE prin intermediul Windows Update care le va oferi utilizatorilor o opțiune nepărtinitoare între cele mai frecvent utilizate motoare de căutare web în SEE, și (b) să creeze un mecanism în Windows 7 și în versiunile Windows ulterioare pentru SEE care să le permită producătorilor de computere și utilizatorilor finali să activeze și să dezactiveze Internet Explorer.¹⁴³
113. În cazul *Rambus*, Comisia și-a exprimat îngrijorarea că Rambus impunea redevențe nejustificate pentru utilizarea unor brevete pentru semiconductorii pentru memoriile DRAM utilizate practic în toate PC-urile. Comisia a adoptat o decizie la 9 decembrie 2009 care face obligatorii angajamentele oferite de Rambus prin care acesta își limita cuantumul redevențelor.¹⁴⁴ În 2008, vânzările mondiale de memorii DRAM au depășit 34 miliarde USD (peste 23 miliarde EUR). Rambus s-a angajat să își limiteze cuantumul redevențelor pe plan mondial timp de cinci ani. Rambus a acceptat să solicite redevențe zero pentru generațiile anterioare de semiconductori în combinație cu un nivel maxim al redevențelor de 1,5% pentru ultimele generații ale

¹⁴⁰ Cazul COMP/37.792 *Microsoft* (JO L 32, 6.2.2007, p. 23).

¹⁴¹ Cazul COMP/37990 *Intel* (JO C 227, 22.9.2009, p. 13).

¹⁴² T-286/09 *Intel v Commission* (JO C 220, 12.9.2009, p. 41).

¹⁴³ Decizia este publicată pe site-ul internet al Direcției Generale Concurență la „*Cazuri antitrust*”.

¹⁴⁴ O versiune neconfidențială a Deciziei și angajamentele sunt disponibile pe site-ul internet al Comisiei la: <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases>.

semiconductorilor respectivi. Aceasta este substanțial mai mică decât 3,5%, cât solicitase Rambus în prealabil.

114. Cazul demonstrează încă o dată că un proces eficient de stabilire a standardelor ar trebui să se desfășoare într-o manieră nediscriminatorie, deschisă și transparentă pentru a se asigura concurența pe baza meritelor și a le permite consumatorilor să beneficieze de dezvoltarea și inovarea tehnică¹⁴⁵. Comisia revizuieste în prezent orientările antitrust pentru acordurile orizontale și intenționează să consolideze capitolul existent despre standardizare pentru a oferi mai multe orientări cu privire la stabilirea de standarde. Proiectul va fi pregătit pentru consultare publică la începutul anului 2010. Comisia va continua, de asemenea, să investigheze și să intervină corespunzător în cazuri specifice în care există probleme de concurență.

2.5. Media

115. Comisia a continuat discuțiile cu reprezentanți superiori ai consumatorilor și industriei despre oportunitățile de afaceri create de Internet și despre barierele existente pentru vânzarea online cu amănuntul a muzicii și bunurilor în Europa, prin masa rotundă privind comerțul online. Un raport referitor la oportunitățile și barierele vânzării online cu amănuntul a fost publicat în mai 2009, iar în septembrie și octombrie 2009, au avut loc două întâlniri ale mesei rotunde sub egida Comisarului pentru Concurență, axate pe muzica online. Inițiativa mesei rotunde a avut ca rezultat două declarații comune: privind distribuția muzicii online și informațiile privind deținerea drepturilor. Un număr de participanți la masa rotundă au anunțat, de asemenea, pași și angajament concrete care ar trebui să ducă la un acces îmbunătățit al consumatorilor europeni la muzica online¹⁴⁶.
116. În 2009, Comisia a continuat să monitorizeze îndeaproape tranziția de la difuzarea analogică terestră la cea digitală în Italia în contextul procedurii de încălcare pe care a lansat-o în 2006 privind legislația italiană în domeniul radiodifuziunii. În urma contactelor strânse cu Comisarii pentru Concurență și Societatea informațională, autoritățile italiene au adoptat criteriile noi pentru „digitalizarea” rețelelor terestre de televiziune în Italia pentru a se asigura că vor fi disponibile mai multe frecvențe pentru noii intrați și pentru posturile emițătoare mai mici existente. Licitația pentru alocarea frecvențelor se așteaptă să fie inițiată la începutul anului 2010¹⁴⁷.
117. În domeniul ajutoarelor de stat, Comisia a continuat să monitorizeze tranziția (trecerea) de la difuzarea analogică terestră la cea digitală în statele membre UE. Tribunalul a confirmat la 6 octombrie o decizie negativă privind Germania¹⁴⁸ bazată, de asemenea, pe o lipsă de neutralitate tehnologică a schemei¹⁴⁹.
118. La 2 iulie, Comisia a adoptat o Comunicare privind radiodifuziunea care își propune să ofere clarificări privind evaluarea de către Comisie a serviciilor media noi

¹⁴⁵ Decizia și angajamentele sunt publicate pe site-ul internet al Direcției Generale Concurență la „*Cazuri antitrust*”.

¹⁴⁶ Toate documentele sunt disponibile la http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html.

¹⁴⁷ Comisia a transmis Italiei un aviz motivat în acest caz la 18.7.2007.

¹⁴⁸ Cazul C-25/2004 *DVB-T Berlin Brandenburg*. Germania a făcut recurs la această hotărâre în decembrie. Recursul se referea și la problema neutralității tehnologiei

¹⁴⁹ Cazurile T-8/06, T-21/06, T-24/06.

finanțate public¹⁵⁰. În timpul anului, Comisia a adoptat un număr de decizii individuale pozitive privind finanțarea organismelor publice de radiodifuziune din Franța, Spania, Austria și Danemarca. În iunie, aceasta a adoptat o propunere pentru a compatibiliza ajutorul presei suedeze pentru ziarele metropolitane de mare circulație cu regulile ajutorului de stat¹⁵¹.

2.6. Industria farmaceutică și sănătatea

Industria farmaceutică

119. În 2009, Comisia și-a încheiat ancheta privind sectorul farmaceutic în UE. Ancheta urmărea să examineze motivele pentru întârzierile observate în ceea ce privește intrarea medicamentelor generice pe piață și declinul aparent al inovării măsurat după numărul de medicamente noi care ajung pe piață. Ancheta s-a ocupat de relația concurențială (i) dintre companiile farmaceutice bazate pe cercetare și companiile farmaceutice producătoare de medicamente generice și (ii) dintre companiile farmaceutice bazate pe cercetare și a făcut recomandări importante de politici pentru îmbunătățirea funcționării sectorului. Comisia și-a publicat raportul final la 8 iulie¹⁵².
120. În raportul final al anchetei sectoriale, Comisia a invitat toate părțile interesate să aducă în atenția autorităților în materie de concurență orice îngrijorări potențiale privind concurența.
121. Comisia, a inițiat, de asemenea, procedura împotriva Servier, investigând printre altele acordurile de atribuire a brevetelor, încheiate între Servier și un număr de companii farmaceutice producătoare de medicamente generice, care ar putea fi anticoncurențiale. Această investigație nu face parte din ancheta sectorială, însă informațiile obținute prin ancheta sectorială au permis Comisiei să tragă concluzii cu privire la domeniile în care acțiunea Comisiei bazată pe legislația în materie de concurență ar putea fi adecvată și eficientă.
122. În ceea ce privește cadrul de reglementare, raportul final scoate în evidență trei domenii principale de îngrijorare: brevetele, autorizațiile de comercializare, tarifarea și rambursarea. În ceea ce privește brevetele, Comisia a reafirmat nevoia urgentă de creare a unui brevet comunitar și a unui sistem unificat și specializat de soluționare a litigiilor în materie de brevete în Europa.
123. Cu privire la problema comerțului paralel de medicamente hotărârea Curții Europene de Justiție (CEJ) din 6 octombrie a oferit clarificări importante privind restricțiile comerțului paralel în sectorul farmaceutic, în special cu privire la așa-numitele sisteme de tarifare duală¹⁵³.

¹⁵⁰ Comunicarea privind aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune din 2 iulie 2009, JO C 257, 27.10.2009.

¹⁵¹ Cazul E4/2008.

¹⁵² Comunicarea Comisiei din 8 iulie 2009 privind rezumatul raportului de anchetă asupra sectorului farmaceutic, comunicat de presă [IP/09/1098](#).

¹⁵³ A se vedea Cazul C-501/06 *GlaxoSmithKline v. Commission* (2009), disponibil la: <http://eur-lex.europa.eu>. În martie 1998, GSK a notificat Comisiei politica sa de prețuri pentru 82 de medicamente în Spania aplicabile distribuitorilor spanioli cu ridicata. Conform politicii notificate, GSK percepea un preț diferit distribuitorilor cu ridicata în funcție de destinația finală a produsului, adică, dacă produsul era destinat consumului în Spania se aplica un preț mai mic, iar dacă se exporta, se aplica un preț mai

124. În domeniul controlului concentrărilor economice, în 2009 au avut loc mai multe fuziuni mari ale societăților farmaceutice, confirmând tendința de consolidare din industrie. Toate cazurile au fost aprobate în prima fază, cu sau fără angajamente. Evaluarea fuziunilor farmaceutice a arătat că piețele produselor de sănătate animală au devenit în general destul de concentrate. Pentru a se permite intrarea nouă pe piață a unui cumpărător în domeniul vaccinurilor pentru sănătatea animalelor, pachetul de cesionare din cazul Pfizer/Wyeth¹⁵⁴ a inclus pentru prima dată o instalație de producție.

Servicii de sănătate

125. Acțiunile Comisiei în acest domeniu s-au îndreptat către ajutorul de stat, deoarece aceasta a primit un număr de plângeri de la spitale private cu privire la suspiciunea de tratament incorect sau compensații excesive împotriva spitalelor publice din diferite state membre, acestea fiind deseori suspectate de subvenționarea încrucișată a activităților comerciale din finanțarea publică. Majoritatea plângerilor au provenit din state membre care și-au deschis deja piețele pentru concurență (de ex. Germania și Belgia).
126. La 28 octombrie, Comisia a adoptat o decizie pozitivă descoperind că finanțarea publică acordată de autoritățile belgiene în favoarea spitalelor publice din regiunea Bruxelles era conformă cu cerințele stabilite în Tratat¹⁵⁵. De asemenea, a aprobat în iunie noua schemă irlandeză de taxe și avantaje fiscale în sectorul asigurărilor de sănătate¹⁵⁶.
127. În domeniul antitrust, în octombrie, Comisia a adoptat o comunicare privind obiecțiunile pentru o încălcare suspectată a articolului 81 din Tratatul CE de către Asociația Franceză a Farmaciștilor (adică, Ordre National des Pharmaciens, Conseil National de l'Ordre des Pharmaciens, Section G de l'Ordre National des Pharmaciens și Conseil Central de la Section G de l'Ordre des Pharmaciens)¹⁵⁷. Comisia era îngrijorată că ONP ar putea impune prețuri minime pentru analizele clinice și restricționa dezvoltarea unor jucători de pe piață în vederea protejării intereselor economice ale membrilor săi, farmaciștii francezi.

2.7. Transport

128. Politica în materie de concurență în sectorul transportului are drept scop asigurarea unei funcționări eficiente a piețelor care au fost liberalizate recent sau care sunt în curs de liberalizare. În acest scop, a continuat modernizarea cadrului de reglementare, sectorul transportului fiind adus în limitele regulilor de concurență

mare. Un număr de distribuitori cu ridicata și de asociații ale acestora au depus plângeri împotriva acestei politici la Comisie, care, în mai 2001, a adoptat o decizie declarând că GSK a încălcat articolul 81 alineatul (1) din Tratatul CE.

¹⁵⁴ A se vedea Cazul COMP/M.5476 *Pfizer / Wyeth*.

¹⁵⁵ Cazul NN54/2009 *Association bruxelloise des institutions des soins de santé privées asbl (ABISSP) vs. Belgique*. Versiunea publică a acestei decizii nu este încă disponibilă. Aceasta va fi afișată imediat ce vor fi eliminate orice informații confidențiale din cuprinsul acesteia.

¹⁵⁶ Cazul N582/08 *Health Insurance intergenerational solidarity relief (Avantaje fiscale de solidaritate intergenerațională pentru asigurările de sănătate)* (Irlanda). Decizie finală C(2009)3572 final (JO C 186, 8.8.2009).

¹⁵⁷ Cazul COMP/39510 *LABCO/ONP*.

general aplicabile. Activitatea de reglementare a fost completată prin acțiuni de investigare și punere în aplicare.

129. În sectorul transportului rutier, noul Regulament privind serviciile publice de transport de călători¹⁵⁸ a intrat în vigoare la 3 decembrie. Regulamentul stabilește regulile aplicabile compensării obligațiilor serviciului public în traficul interior.
130. Comisia a examinat un număr de cazuri de ajutor de stat privitoare la serviciile de autobuze din Danemarca și Germania. În domeniul transportului urban, a fost închisă o procedură oficială de investigare privind reforma metodelor de finanțare pentru planul de pensii special pentru personalul RATP, societatea franceză de transport public¹⁵⁹.
131. În conformitate cu obiectivele comunitare mai largi ale politicii comune în domeniul transportului și ale protecției mediului, Comisia a autorizat un regim de promovare a achiziției de vehicule mai ecologice pentru transportul mărfurilor grele în Slovenia¹⁶⁰. Comisia a mai autorizat un program german de ajutor pentru sprijinirea acceptării pe piață a tehnologiilor disponibile pentru vehicule foarte eficiente¹⁶¹ și un program de ajutor pentru sprijinirea achiziționării de autobuze cu emisii scăzute de dioxid de carbon în Anglia¹⁶².
132. Cu privire la îmbunătățirea infrastructurii de transport public, au fost autorizate mai multe proiecte mari, printre care construirea și întreținerea autostrăzilor A1¹⁶³ și A2¹⁶⁴ din Polonia.
133. În domeniul transportului feroviar, Comisia a aprobat achiziția societății feroviare poloneze PCC Logistics de către Deutsche Bahn AG¹⁶⁵ la 12 iunie. În octombrie, Comisia a transmis Franței o concentrare prin care SNCF va prelua controlul comun al Keolis, o întreprindere activă în transportul public de pasageri¹⁶⁶.
134. La fel ca în anii anteriori, Comisia a adoptat mai multe decizii privind ajutorul de stat în vederea promovării transportului feroviar și a transportului combinat în mai multe state membre, inclusiv Bulgaria¹⁶⁷, Republica Cehă¹⁶⁸, Germania¹⁶⁹ și Marea Britanie (restructurarea Eurostar)¹⁷⁰.

¹⁵⁸ Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 ale Consiliului (JO L 315, 3.12.2007).

¹⁵⁹ Cazul C42/2007 (JO L 327, 12.12.2009).

¹⁶⁰ Cazul N395/2008 (JO C 125, 5.6.2009).

¹⁶¹ N457/2009.

¹⁶² Cazul N517/2009.

¹⁶³ Cazurile N151/2009, N152/2009 (JO C 164, 16.7.2009).

¹⁶⁴ Cazul N462/2009.

¹⁶⁵ Cazul COMP/M.5480.

¹⁶⁶ Cazul COMP/M.5557 *SNCF / CDPQ / Keolis / Effia*.

¹⁶⁷ Cazul N175/2009 (JO C 246, 14.10.2009).

¹⁶⁸ Cazurile N409/2008, N410/2008 și N411/2008 (JO C 106, 8.5.2009).

¹⁶⁹ Cazul N324/2009 (JO C 299, 9.12.2009).

¹⁷⁰ Cazul N420/2008 (JO C 183, 5.8.2009).

135. În ceea ce privește transportul maritim, Comisia a adoptat în iunie o Comunicare privind ajutorul de stat pentru societățile de administrare a navelor¹⁷¹. Comisia a adoptat decizii pozitive cu privire la ajutorul de stat pentru navigatori în Italia¹⁷² și Finlanda¹⁷³. De asemenea, a încheiat procedura oficială deschisă în 2007 cu privire la regimul DIS în Danemarca. Prin aceasta a fost acceptată extinderea regimului DIS pentru navele de montare a cablurilor prin aplicarea prin analogie a Orientărilor maritime¹⁷⁴. De asemenea, a încheiat procedurile de investigație privind schemele de taxe privind tonajul în Irlanda¹⁷⁵, Danemarca¹⁷⁶, a aprobat un amendament la schema olandeză de taxe privind tonajul¹⁷⁷ și introducerea unei scheme de taxe privind tonajul în Slovenia¹⁷⁸ și Polonia¹⁷⁹.
136. Comisia a autorizat parțial un proiect grec¹⁸⁰ și unul leton¹⁸¹ de dezvoltare a infrastructurii portuare și a inițiat o procedură oficială de investigație cu privire la anumite măsuri fiscale în favoarea sectorului portuar din Franța¹⁸². În plus, Comisia a încheiat procedura oficială de investigație inițiată în 2008 privind finanțarea publică a serviciilor de transport cu feribotul între Scoția continentală și insulele aflate dincolo de coastele de vest și de nord ale Scoției¹⁸³. Cu excepția unei rute, Comisia a confirmat că obligațiile serviciului public privind insulele de vest și de nord erau definite și acordate în mod legitim operatorilor. În domeniul fuziunilor, Maersk, cel mai mare conglomerat de transport maritim mondial, a achiziționat Broström¹⁸⁴.
137. În domeniul aviației, Regulamentul privind sistemele informatizate de rezervare (CRS)¹⁸⁵ a intrat în vigoare la 29 martie. Noua Directivă privind taxele de aeroport a intrat în vigoare în 15 martie¹⁸⁶.
138. La 18 iunie, Consiliul și Parlamentul European au aprobat un amendament la regulile existente¹⁸⁷, cu scopul de a imprima o flexibilitate mai mare alocării sloturilor pentru a contracara impactul crizei asupra transportului aerian. Măsura îngheață temporar

¹⁷¹ Comunicarea Comisiei de orientare privind ajutorul de stat pentru societățile de administrare a navelor (JO C 132, 11.6.2009).

¹⁷² Cazul N219/2009 (JO C 196, 20.8.2009).

¹⁷³ Cazurile N120/2009 (JO C 232, 26.9.2009), N67/2009 (JO C 232, 26.9.2009) și N300/2009 (JO C 299, 9.12.2009).

¹⁷⁴ Cazul C22/2007 (JO L 119, 15.5.2009).

¹⁷⁵ Cazul C2/2008 (JO L 228, 1.9.2009).

¹⁷⁶ Cazul C5/2007 (JO L 315, 2.12.2009).

¹⁷⁷ Cazul N457/2008 (JO C 106, 8.5.2009).

¹⁷⁸ Cazul N325/2007 (JO C 53, 6.3.2009).

¹⁷⁹ Cazul C34/2007.

¹⁸⁰ Cazurile N169/2008, N105/2008, N168/2008 și C21/2009.

¹⁸¹ Cazul N385/2009.

¹⁸² Cazul N614/2008 (JO C 122, 30.5.2009).

¹⁸³ Cazul C16/2008, încă nepublicat.

¹⁸⁴ Cazul COMP/M.5346 *APMM/Broström*.

¹⁸⁵ Regulamentul (CE) nr. 80/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind un cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89 (JO L 35, 4.2.2009).

¹⁸⁶ Directiva 2009/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2009 (JO L 70, 14.3.2009).

¹⁸⁷ Regulamentul (CE) nr. 545/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 95/93 privind normele comune de alocare a sloturilor orare pe aeroporturile comunitare (JO L 167, 29.6.2009, p. 24).

regula „îl utilizezi sau îl pierzi” în timpul sezonului de vară 2009 și le permite transportatorilor aerieni să își păstreze drepturile asupra sloturilor.

139. Industria transportului aerian s-a confruntat cu turbulențe semnificative în 2009, având o scădere a cererii de pasageri și mărfuri care a dus la pierderi considerabile pentru mulți operatori și la restructurarea sectorului. Restructurarea a îmbrăcat forma unei intensificări a cooperării între alianțele globale ale transportatorilor aerieni care au dus la acorduri de întreprindere comună pentru rutele transatlantice. Industria europeană a transportului aerian a trecut printr-un proces de consolidare cu fuziuni ale transportatorilor din rețea și cei low-cost¹⁸⁸. Unii transportatori mari din rețea, în special Lufthansa, au folosit această oportunitate pentru a se extinde prin achiziția unor actori regionali mai mici, cum ar fi Brussels Airlines¹⁸⁹, Bmi¹⁹⁰ și Austrian Airlines¹⁹¹.
140. La 8 aprilie, Comisia a inițiat procedura oficială de investigare a cooperării dintre transportatorii aerieni pentru zborurile transatlantice¹⁹², alianța Oneworld (British Airways, American Airlines și Iberia) și Star Alliance (Lufthansa, United, Continental și Air Canada). La 30 septembrie, Comisia a trimis o comunicare privind obiecțiunile în cazul Oneworld¹⁹³.
141. Pe parcursul anului, Comisia a autorizat ajutorul pentru salvare acordat către Austrian Airlines Group sub forma unei garanții de împrumut¹⁹⁴. De asemenea, Comisia a aprobat planul de restructurare al Austrian Airlines ca fiind compatibil cu piața comună¹⁹⁵. De asemenea, sub rezerva respectării mai multor condiții¹⁹⁶, Comisia a decis cu privire la anumite modificări pe care autoritățile grecești au intenționat să le introducă în procedurile de vânzare a Olympic Airlines. În plus, Comisia a aprobat intenția autorităților grecești de a acoperi o parte a costurilor programului de disponibilizare voluntară care va fi aplicată de Olympic Catering SA pentru o parte a angajaților săi¹⁹⁷.
142. Comisia a acceptat măsurile luate de Franța în vederea eliminării diferențierii taxelor pentru pasageri între zborurile interne și cele comunitare, care de fapt a oferit un avantaj transportatorilor aerieni care efectuau zboruri interne¹⁹⁸.

2.8. Servicii poștale

143. Cu privire la **aplicarea regulilor privind ajutoarele de stat pentru sectorul poștal** în 2009, Comisia a adoptat mai multe decizii pentru a se asigura că operatorii poștali însărcinați cu servicii de interes economic general și filialele acestora nu se bucură de avantaje acordate în mod necuvenit. Pe parcursul anului, Comisia a continuat

¹⁸⁸ Cazul COMP/M.5364 *Iberia/Vueling/Clickair*.

¹⁸⁹ Cazul COMP/M.5335 *Lufthansa/Brussels Airlines*.

¹⁹⁰ Cazul COMP/M.5403 *Lufthansa/bmi*.

¹⁹¹ Cazul COMP/M.5440 *Lufthansa/Austrian Airlines*.

¹⁹² A se vedea comunicatul de presă [MEMO/09/168](#), 20.4.2009.

¹⁹³ A se vedea comunicatul de presă [MEMO/09/430](#), 2.10.2009.

¹⁹⁴ Cazul NN72/2008, încă nepublicat.

¹⁹⁵ Cazul C6/2009.

¹⁹⁶ Cazul N83/2009, încă nepublicat.

¹⁹⁷ Cazul N487/2009.

¹⁹⁸ Cazul E4/2007 (JO C 83, 7.4.2009).

investigația în cazul presupusei supracompensări a *Deutsche Post AG*¹⁹⁹ pentru îndeplinirea obligațiilor sale în calitate de serviciu universal din 1989 până în 2007. La 13 iulie, Comisia a inițiat procedura oficială de investigare în vederea analizării măsurilor luate în favoarea societății belgiene La Poste²⁰⁰. În cazul UK Royal Mail, Comisia a decis că patru măsuri de stat acordate între 2001 și 2007 au fost conforme cu regulile UE privind ajutorul de stat²⁰¹. Cu privire la cazul societății franceze La Poste²⁰², guvernul francez a adoptat un proiect de lege pentru transformarea La Poste într-o „société anonyme” (societate pe acțiuni) până la 1 ianuarie 2010, ceea ce va duce la încetarea garanției. Luând în considerare cele de mai sus, Comisia este în curs de finalizare a deciziei.

144. Cu privire la fuziuni, la 21 aprilie, Comisia a aprobat sub rezerva respectării unor condiții prima fuziune dintre operatorii poștali preexistenți, Posten (din Suedia) și Post Danmark²⁰³.

2.9. Industria autovehiculelor

145. Sectorul autovehiculelor a fost grav afectat de criza economică. Deși cererea mondială de automobile în 2009 a scăzut numai cu 2,4% în comparație cu 2008 datorită cererii mari din China²⁰⁴, vânzările de autovehicule (autoturisme și vehicule comerciale ușoare până la 3,5t) în UE au scăzut cu 4,6% în comparație cu 2008 și cu 12,5% comparativ cu 2007²⁰⁵. Primele de casare în UE introduse pe diverse piețe naționale, în special programul german, au avut un impact pozitiv asupra vânzărilor pe termen scurt. Pe baza mecanismului de informare creat prin Directiva 98/34/CE, programele naționale de prime de casare care conțineau în plus reglementări tehnice au fost notificate înainte de adoptare către Comisie și statele membre, ceea ce a garantat transparența, schimbul de informații și eliminarea obstacolelor în calea pieței unice.
146. Cererea în scădere și supracapacitatea mondială care au caracterizat sectorul timp de câțiva ani au dus la proceduri de faliment în cazul mai multor producători importanți de autovehicule, cele mai importante fiind ale celor doi producători americani General Motors și Chrysler. În consecință, au fost scoase la vânzare două dintre întreprinderile europene ale GM, Opel/Vauxhall și Saab, iar în cazul Opel, s-au solicitat împrumuturi de stat pentru continuarea activităților.
147. A doua provocare cu care se confruntă sectorul în prezent este tranziția către automobile mai ecologice. Cererea crescută din partea consumatorilor pentru automobile cu emisii reduse și reglementările mai stricte necesită investiții pe scară largă pentru conceperea dezvoltarea unor vehicule care să îndeplinească standardele

¹⁹⁹ Cazul [C36/2007](#) *Plângere împotriva statului german pentru ajutor de stat ilegal către Deutsche Post* (JO C 245, 19.10.2007 p. 21).

²⁰⁰ Cazul C20/09 (ex N763/02) *La Poste* (JO C 176, 29.7.2009, p. 17).

²⁰¹ Cazul C7/07 (ex NN82/06 și NN83/06) *Presupus ajutor în favoarea Royal Mail* (JO L 210, 14.8.2009, p. 16).

²⁰² Cazul C56/2007 *Garanție de stat nelimitată - La Poste* (Franța).

²⁰³ Cazul COMP/M.5152.

²⁰⁴ Raportul auto global, Scoția Bank, http://www.scotiacapital.com/English/bns_econ/bns_auto.pdf

²⁰⁵ ACEA, Înmatriculări noi pe țări http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/new_vehicle_registrations_by_country/

viitoare. Comisia a autorizat mai multe programe de ajutoare de stat în acest sens²⁰⁶. În același timp, sectorul a beneficiat de acces mai ușor la finanțare prin împrumuturi și garanții.

148. În toate cazurile de ajutor de stat pentru sectorul automobilelor, Comisia a continuat să aplice o linie de politică strictă. În special, Comisia a indicat în mod consecvent că nu va accepta ca ajutorul de stat acordat sub formă de programe aprobate pe baza Cadrului temporar să fie supuse – de jure sau de facto – unor condiții protecționiste, cum ar fi condițiile necomerciale nejustificate privind locația geografică a investițiilor. Comisia a examinat cu atenție fiecare caz care a pus acest tip de probleme de ordin protecționist, asigurându-se că ajutorul nu este afectat de considerații necomerciale și că acesta contribuie la viabilitatea viitoare a industriei autovehiculelor.
149. La 13 mai, Comisia a autorizat un ajutor de formare în valoare de 11 milioane EUR pentru personalul din fabricile producătorului de camioane Scania din Suedia²⁰⁷. Un ajutor de formare în valoare de 57 milioane EUR a fost, de asemenea, autorizat la 2 decembrie pentru Ford România SA, încheindu-se astfel procedura de investigare în acest caz²⁰⁸. La 5 iunie, Comisia a autorizat garanții de stat din partea statului suedez către Volvo Personvagnar (Volvo PV)²⁰⁹, iar la 13 noiembrie, din partea statului român către Ford România SA²¹⁰. De asemenea, a mai autorizat un ajutor de investiții pentru Mercedes-Benz Ungaria²¹¹ și Ford Spania²¹².
150. Cu privire la ajutorul regional, la 29 aprilie a fost autorizat un ajutor de investiții în valoare de 46 milioane EUR pentru Fiat Group pentru un proiect mare de investiții pentru producerea unui nou model de autoturism în Sicilia (Italia)²¹³. Cu toate acestea, la 29 octombrie Comisia a inițiat o investigare oficială împotriva ajutorului regional maghiar de circa 50 milioane EUR pentru un proiect mare de investiții al Audi Hungaria Motor Kft. în fabrica sa existentă la Győr²¹⁴.
151. În domeniul antitrust, la 28 octombrie au fost adoptate un proiect preliminar al unui nou regulament de exceptare pentru autovehicule și orientările corespunzătoare. Textele au fost publicate pentru consultare publică la 21 decembrie și își urmează cursul stabilit în Comunicarea Comisiei din 22 iulie²¹⁵. Pe baza dovezilor actuale și sub rezerva rezultatului consultărilor publice, Comisia consideră că acordurile privind distribuția autovehiculelor nu ar trebui tratate diferit față de orice alte acorduri similare din alte sectoare. Astfel, proiectul de regulament de exceptare prevede că exceptările generale viitoare privind restricțiile verticale vor înlocui regulile specifice prezente pentru astfel de acorduri. Cu toate acestea, pentru protecția investițiilor realizate de distribuitorii de automobile conform vechilor

²⁰⁶ A se vedea și capitolul special din acest raport pentru detalii suplimentare.

²⁰⁷ N98/2009 *Ajutor pentru formare pentru Scania*, JO 147, 27.6.2009, p. 6.

²⁰⁸ Cazul C39/2008 (ex N148/2008) *Ajutor pentru formare pentru Ford Craiova, România*.

²⁰⁹ N80/2009 *Garanții de stat în favoarea Volvo Cars*, JO C 172, 24.7.2009, p. 2.

²¹⁰ N478/2009 *Garanția de stat individuală pentru Ford România S.A.*

²¹¹ N671/2008. [A se vedea IP/09/1147](#).

²¹² N473/2008. [A se vedea IP/09/958](#).

²¹³ Cazul N635/2008 *FIAT Termini Imerese*.

²¹⁴ Cazul C31/2009 (ex N113/2009) *Audi Hungaria Motor Kft.*

²¹⁵ Comunicarea Comisiei privind viitorul cadrul legislativ în domeniul concurenței aplicabil sectorului autovehiculelor din 22 iulie 2009 (COM(2009) 388 final)

reguli, de exemplu în locații multimarca, se propune ca această modificare să nu se producă până la 31 mai 2013.

152. Cu privire la piețele din aval (reparații și întreținere și piese de schimb), analiza efectuată a arătat că în aceste cazuri concurența este mai limitată datorită naturii specifice mărcilor și că sunt necesare prevederi specifice sectorului în mai multe domenii. Cu privire la piețele din aval, proiectul de regulament de exceptare împreună cu proiectul de orientări corespunzătoare vor înlocui regulamentul de exceptare existent²¹⁶ începând cu 1 iunie 2010. Acesta va completa regulile specifice sectorului cu privire la accesul la informații privind reparațiile și întreținerea pentru vehiculele noi.

2.10. Industria alimentară

153. Comisia a continuat să aplice regulile privind concurența pe piețele alimentare prin monitorizarea activă a deciziilor de angajamente existente și a continuat evaluarea cazurilor în care s-au realizat inspecții în 2008. Activitatea grupului operațional al Comisiei privind funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente a continuat în 2009. În acest context, Comisia a realizat un exercițiu concentrat de constatare pentru identificarea potențialelor probleme legate de concurență care ar putea afecta funcționarea sectorului alimentar. Rezultatele acestui exercițiu de informare au fost comunicate autorităților naționale ale statelor membre (ANC) și au fost încorporate în Comunicarea Comisiei privind „O mai bună funcționare a lanțului de aprovizionare cu alimente”, adoptată la 28 octombrie²¹⁷.
154. Subgrupul pentru alimente al Rețelei Europene a Concurenței (REC) s-a întâlnit în iulie și noiembrie pentru a discuta și a face schimb de bune practici privind chestiuni legate de piețele alimentare.
155. Sectorul lactatelor este unul dintre sectoarele care s-au confruntat cu cele mai mari dificultăți în 2009. Având în vedere aceste dificultăți, Comisia a adoptat un „Raport privind situația pieței lactatelor” în iulie²¹⁸. De asemenea, a fost înființat un Grup la nivel înalt pentru lapte, care a reunit experți naționali în agricultură, lucrările acestuia fiind în curs de desfășurare. Dialogul Comisiei cu autoritățile naționale cu privire la sectorul lactatelor s-a intensificat, de asemenea, prin crearea unei echipe de lucru comune a Rețelei Europene a Concurenței pentru lapte a cărei activitate va continua și în 2010.

3. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI CONSUMATORILOR

156. Unitatea de legătură cu consumatorii este înființată și funcțională de peste un an; aceasta urmărește obiective precum extinderea implicării DG Concurență în discuțiile cu reprezentanții consumatorilor și dezvoltării de noi metode de comunicare directă cu publicul larg.

²¹⁶ Regulamentul Comisiei 1400/2002 din 31 iulie 2002 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat categoriilor de acorduri verticale și practici concertate în sectorul autovehiculelor, JO L 203, 1.8.2002, pp 30-41.

²¹⁷ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication16061_en.pdf.

²¹⁸ http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/index_en.htm.

157. În 2003, Comisia a creat Grupul consultativ european al consumatorilor (ECCG) ca forum principal al Comisiei pentru contactul cu organizațiile consumatorilor²¹⁹. ECCG a înființat un Subgrup pentru concurență care se reunește de două ori pe an la Bruxelles²²⁰. Pe parcursul anului, Subgrupul pentru concurență al ECCG a avut discuții pe teme cum ar fi criza financiară și măsurile de ajutor de stat legate de aceasta, cinematograful digital, decizia Intel și Ancheta privind sectorul farmaceutic.
158. La 21 octombrie, DG Concurență a găzduit un eveniment public privind „Concurența și consumatorii în secolul 21”. Pentru îmbunătățirea comunicării, paginile dedicate consumatorilor de pe site-ul internet privind concurența au fost actualizate pentru a include informații mai accesibile utilizatorilor.

4. REȚEAUA EUROPEANĂ A CONCURENȚEI ȘI COOPERAREA CU TRIBUNALELE NAȚIONALE

159. În 2009, REC a continuat să fie un forum foarte activ pentru discuții și schimburi de bune practici între Comisie și autoritățile naționale pentru concurență din cele 27 de state membre.
160. Directorul General al DG Concurență și șefii tuturor autorităților naționale pentru concurență s-au întâlnit în 13 octombrie. Discuțiile s-au referit în principal la: stabilirea priorităților, convergența/transparența procedurilor, sancțiuni și incriminare, cooperarea în domeniul concentrărilor economice. La întâlnire s-au abordat și acțiunile Comisiei privind criza financiară și a fost aprobat unanim raportul privind convergența clemenței conform modelului de program de clemență al REC²²¹.
161. Comisia a fost informată în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulament cu privire la 129 de noi investigații de cazuri lansate de ANC în 2009. Un mare număr de cazuri au putut fi observate *inter alia* în sectoarele energetic, media, telecomunicații, transport și servicii financiare. Comisia a fost de asemenea informată cu privire la 69 de decizii avute în vedere în temeiul articolului 11 alineatul (4) din Regulamentul 1/2003 (reprezentând o creștere de 15% în comparație cu 2008).
162. În 2009, Comisia a emis cinci avize în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul privind întrebări de la judecătorii naționali privind aplicarea normelor europene în domeniul concurenței: unul către un tribunal din Belgia, unul către un tribunal din Lituania și trei către tribunale din Spania. Cu privire la intervențiile *amicus curiae* în temeiul articolului 15 alineatul (3) din Regulament, Comisia a trimis observații scrise într-un caz supus Curții de Apel din Paris, cu privire la o restricționare a vânzărilor online în acorduri de distribuție selectivă²²² pe baza

²¹⁹ Decizia 2003/709/CE din 9 octombrie 2003.

²²⁰ Subgrupul pentru concurență al ECCG este format dintr-un reprezentant al unei organizații naționale a consumatorilor pe stat membru UE, plus un reprezentant al Organizației Europene a Consumatorilor (BEUC) și doi observatori SEE (Islanda și Norvegia). Comisia asigură secretariatul pentru subgrup.

²²¹ Raportul este disponibil la <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>

²²² Caz la Curtea de Apel din Paris, nr. RG 2008/23812, *Pierre Fabre Dermo-Cosmétique*. Cazul a dus la o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare în conformitate cu articolul 267 TFEU; a se vedea Cazul C-439/09.

hotărârii CEJ în Cauza C-429/07, Comisia a trimis observații scrise către Gerechtshof Amsterdam cu privire la deductibilitatea fiscală a amenzilor Comisiei.

163. Pe parcursul anului au fost încheiate 10 acorduri de finanțare pentru programe de instruire pentru judecători în diferite state membre.

5. ACTIVITĂȚI INTERNAȚIONALE

164. Într-o economie mondială tot mai globalizată, politica în domeniul concurenței trebuie de asemenea să adopte o perspectivă globală. DG Concurență a continuat să joace un rol foarte important în Rețeaua Internațională a Concurenței (RIC). În zilele de 22 și 23 ianuarie, DG Concurență a organizat la Bruxelles un „Seminar privind eficiența agenției pentru protecția concurenței”, primul eveniment de acest fel.
165. Ca și în trecut, DG Concurență a contribuit activ la lucrările Comitetului pentru concurență OCDE și a participat la conferința anuală a Grupului interguvernamental de experți (IGE) pentru legislație și politici în domeniul concurenței al Conferinței Organizației Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD), aducând contribuții la majoritatea discuțiilor în cadrul meselor rotunde.
166. Cooperarea cu Statele Unite ale Americii a fost intensă, atât cu privire la cazurile individuale, cât și la chestiuni mai generale legate de politica în domeniul concurenței. Același lucru se poate spune și despre cooperarea cu Biroul Canadian pentru concurență și cu Comisia pentru comerț echitabil din Japonia.
167. La 23 mai, Comunitatea Europeană și Coreea de Sud au semnat un acord de cooperare bilaterală în domeniul concurenței, care a intrat în vigoare la 1 iulie²²³. Acordul de comerț liber (FTA) cu Coreea de Sud a fost marcat cu inițiale la 15 octombrie 2009, iar semnarea și intrarea sa în vigoare sunt prevăzute în cursul anului 2010. Este prima dată când un FTA conține o interdicție a anumitor tipuri de subvenții.
168. La 8 octombrie, Comisarul Kroes a semnat un Memorandum de înțelegere (MoU) cu Ministrul brazilian al Justiției și cu șefii autorităților braziliene pentru concurență pentru în vederea asigurării unei cooperări mai strânse între DG Concurență și omologii săi brazilieni.
169. Dialogul anual privind concurența cu China a avut loc la Bruxelles în zilele de 22-23 iunie. Cooperarea cu India s-a intensificat în 2009 deoarece India a numit șapte comisari pentru a constitui Comisia pentru Concurență din India (CCI), căreia i s-a încredințat aplicarea Legii concurenței din 2002.
170. În contextul extinderii, a existat o cooperare foarte strânsă cu Croația și Turcia. Aceste două țări candidate trebuie să îndeplinească „criteriile inițiale de referință” înainte de a putea începe negocierile de aderare pentru capitolul concurență. În plus, DG Concurență a asistat țările din Balcanii Orientali la alinierea regulilor lor

²²³ Acord între Comunitatea Europeană și Guvernul Republicii Coreea privind cooperarea la activitățile anticoncurențiale (JO L 202, 4.8.2009, p. 36).

privitoare la concurență cu legislația UE și a luat parte la discuțiile preliminare în perspectiva aderării Islandei ca membru UE.

6. COOPERAREA INTERINSTITUȚIONALĂ

171. În 2009, Comisia și-a continuat cooperarea cu celelalte instituții ale Uniunii Europene în conformitate cu acordurile sau protocoalele respective încheiate între instituțiile relevante²²⁴.
172. În 2009, Parlamentul European (PE) a adoptat o rezoluție cu privire la Cartea Albă privind acțiuni în despăgubire pentru cazurile de încălcare a normelor CE în domeniul concurenței și la Rapoartele anuale privind concurența pentru 2006 și 2007. Pe lângă dialogul regulat dintre Comisarul pentru Concurență și comitetul ECON, Comisia a participat la discuții organizate de alte comitete parlamentare privind o varietate de teme, inclusiv Raportul anual privind concurența, Cartea Albă privind acțiunile în despăgubire, Comunicarea privind radiodifuziunea, Ajutorul de stat și criza financiară, Ancheta privind sectorul farmaceutic și Regulamentul de exceptare în bloc pentru autovehicule. Au avut loc întâlniri bilaterale cu membrii Parlamentului European în legătură cu aceste teme și cu o serie de alte chestiuni.
173. Comisia cooperează îndeaproape cu Consiliul, trimițând informații cu privire la inițiative importante de politică în domeniul concurenței, cum ar fi măsurile privind ajutoarele de stat și orientările pentru industria bancară și alte măsuri suplimentare privind ajutorul de stat în contextul crizei financiare și economice. Comitetul Economic și Financiar (CEF)²²⁵ a fost consultat cu privire la Comunicările bancare, recapitalizare, active toxice și restructurare și la examinarea programelor de garantare și recapitalizare. Comisia a avut contribuții cu privire la politica în domeniul concurenței referitor și la concluziile adoptate în cadrul altor formațiuni ale Consiliului, cum ar fi ECOFIN, Competitivitate, Transport, Telecomunicații, Energie și Consiliul European.
174. Comisia informează Comitetul Economic și Social European (CESE) și Comitetul Regiunilor privind inițiative majore de politică și participă la dezbaterile care au loc în comitetul respectiv cu privire la aceste inițiative. În 2009, CESE a publicat rapoarte cu privire la Raportul anual privind concurența pentru 2007 și Cartea Albă privind acțiuni în despăgubire. Serviciile din cadrul DG Concurență au participat, de asemenea, la întâlnirile grupurilor de lucru și la întâlniri bilaterale cu raportorii CESE cu privire la un număr de alte subiecte, inclusiv adaptarea IMM-urilor la schimbările pieței globale, construcția de nave și ajutorul de stat.

²²⁴ Acordul cadru din 26 mai 2005 privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisie; Protocolul de Cooperare dintre Comisia Europeană și Comitetul Economic și Social European din 7 noiembrie 2005; Protocolul de Cooperare dintre Comisia Europeană și Comitetul Regiunilor din 17 noiembrie 2005.

²²⁵ CEF pregătește lucrările Consiliului Afaceri Economice și Financiare (ECOFIN) și include un reprezentant al Băncii Centrale Europene.